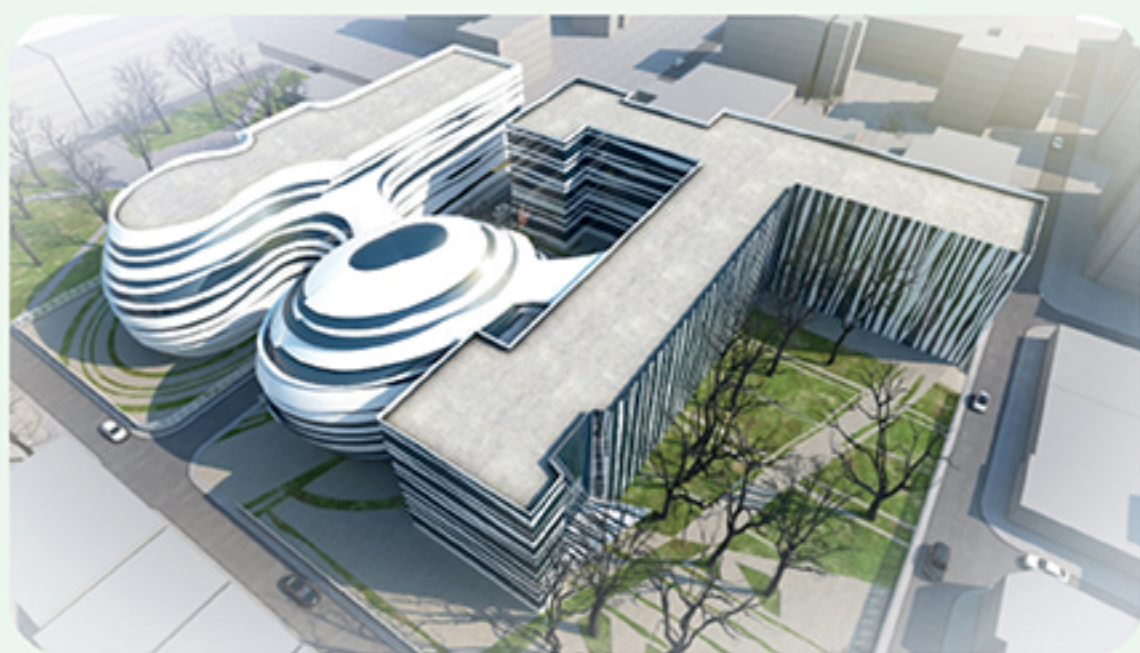

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
Проф. д-р Параскев Стоянов

ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ

Информационен каталог

2012 - 2016

Настоящият каталог има за цел да Ви запознае с проектите и програмите на Медицински университет – Варна за периода 2012 – 2016 г. Информацията в него ще Ви помогне да научите повече за проектните екипи в университета и да намерите съмишленици за осъществяване на Вашите проектни идеи.

Повече информация може да намерите на интернет страницата на Медицински университет – Варна и в отдел Международни програми и проекти.

Бъдещето принадлежи на тези, които вярват в красотата на мечтите си!
Елинон Рузвелт

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
2. Акценти за периода 2012-2016 г.	7
3. Университетски медико-дентален център.....	8
4. Център по транслационна медицина и клетъчна терапия	10
5. Докторантско училище	12
6. Център за електронно и дистанционно обучение.....	14
7. Изпълнявани проекти.....	15
По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"	15
1. ПРОЕКТ „Повишаване на научния потенциал и възможностите за кариерно развитие в областта на медицината, здравеопазването и биотехнологиите“	15
2. ПРОЕКТ „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна“	17
3. ПРОЕКТ „Усъвършенстване на системите за управление в Медицински университет – Варна“	21
4. ПРОЕКТ „Създаване на съвременна система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна“ ..	25
5. ПРОЕКТ „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на Факултета по фармация при Медицински университет - Варна в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда“	28
6. ПРОЕКТ „Повишаване на комуникативната компетентност на студентите по медицина, дентална медицина, фармация, здравен мениджмънт и здравни грижи чрез оптимизиране и създаване на нови учебни програми по комуникация в областта на здравеопазването и специализиран чужд език, отговарящи на съвременните потребности на болниците и други лечебни заведения и на изискванията на модерната информационна среда.....	31
7. ПРОЕКТ “Нови възможности за лекарите в България“.....	35
8. ПРОЕКТ “Студентски стипендии“	36
9. ПРОЕКТ “Студентски практики“	38
10. ПРОЕКТ „Наука и бизнес“	40
По Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика"	42
11. ПРОЕКТ „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина“	42
По Оперативна програма "Регионално развитие"	46
12. ПРОЕКТ „Преустройство и модернизация на библиотеката и осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна“	46
По Седма рамкова програма	49

13. ПРОЕКТ „ToyBox - Multifactorial evidence based approach using behavioural models in understanding and promoting fun, healthy food, play and policy for the prevention of obesity in early childhood“. (Многофакторен, основан на доказателствата подход, използващ поведенчески модели в разбирането и промотирането на забавление, здравословна храна, игри и политика за предотвратяване на наднорменото тегло в ранна детска възраст.).....	49
14. ПРОЕКТ „Application of new technologies and methods in nutrition research – the example of phenotypic flexibility“ Acronym NutriTech (Приложение на нови технологии и методи в науката за храненето – проучване на концепцията за фенотипната пластичност.).....	52
15. ПРОЕКТ „Assessment of patient payment policies and projection of their efficiency, equity and quality effects“ ASSPRO CEE 2007 (Потребителски плащания в здравеопазването).....	55
16. ПРОЕКТ „K-TRIO - Европейска нощ на учените“	57
По Програма „Здраве“ - EU Health Programme (2008-2013).....	60
17. ПРОЕКТ „European Health Workforce Planning and Forecasting“(Общи действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването) EUHWforce	60
По програма "Учене през целия живот" / „Еразъм +“	65
18. ПРОЕКТ „IMED-KOMM-EU Interkulturelle medizinische Kommunikation in Europa“ (Интеркултурна медицинска комуникация в Европа).....	65
19. Erasmus programme, Erasmus programme, ACTION ERASMUS NETWORKS - European Later Life Active Network „Европейска мрежа на активния късен етап от живота“	68
20. Erasmus Intensive Programme - Empowered service user through support and involvement in chronic illness management „Овластени на потребителите на услуги, чрез подкрепа и включване в управлението на хронични заболявания“	70
По програма „Еразъм“ / „Еразъм +“ - КА1 - мобилности	73
По международен фонд "Козлодуй"	76
21. ПРОЕКТ – Високоприоритетна проектна линия за енергийна ефективност за сгради държавна собственост	76
По фонд "Научни изследвания"	78
22. ПРОЕКТ „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“	78
С агенция на ООН: УНИЦЕФ	81
23. ПРОЕКТ „Обучение на медицински сестри и акушерки за работа в Център за майчино и детско здраве“	81
По Хоризонт 2020	83
24. ПРОЕКТ „K-TRIO 2 - Европейска нощ на учените“	83
25. ПРОЕКТ „Developing and implementing a community-based intervention to create a more supportive social and physical environment for lifestyle changes to prevent diabetes in vulnerable families across Europe „Разработване и прилагане на интервенции в	

общността, за създаване на подкрепящо общество и физическа среда с цел промени в начина на живот и превенция на диабет в уязвими семейства в Европа.“ – акроним Feel4Diabetes	87
По Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.....	90
26. Повишаване капацитета на Лабораторията по химия на храни и околна среда в Медицински университет – Варна и превръщането ѝ в специализирана лаборатория за изследването на морски и сладководни ресурси и аквакултури.....	90
8. Заключение	94
9. Екип на отдел Международни програми и проекти	95

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна има дългогодишен опит в реализацията на национални и международни проекти и програми за повишаване на качеството на образователната и научноизследователската си дейност. През периода 2012 - 2016 г. са разработени, спечелени и реализирани повече от 20 проекта, а управлението на някои от тях продължава и през следващите години.

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна изпълнява проект по Оперативна програма „Повишаване на конкурентоспособността на българската икономика“, финансиран от Европейския съюз. Медицински университет - Варна през 2013 г. печели с най-висок резултат конкурсна сесия по процедура „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България“ към Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“. В рамките на проекта е създаден иновативен център за транслационна медицина и клетъчна терапия, работещ с най-модерните налични технологии и предоставящ недостъпни до момента процедури за пациенти от Варна и страната. Създаден е и първият Университетски медико-дентален център в България. Центърът е най-големият в страната и разполага с една от най-модерните материално-технически бази.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ през 2012 г. Медицински университет – Варна разработи, участва и печели проекти по всички достъпни покани по Програмата. Благодарение на спечеленото финансиране е повишен научният потенциал и възможностите за кариерно развитие в областта на медицината, развита е форма на дистанционно обучение, актуализирани са учебни планове и програми на Факултета по фармация, повишени са комуникативните компетенции на студенти от МУ-Варна, усъвършенствани са системите за управление на университета и е създадена система за кариерно израстване на преподавателите.

Проектите на Медицински университет - Варна са взаимно обвързани, последователни, позволяват надграждане на постигнатото и дават основа за устойчиво научно развитие. Резултатите от проектантната дейност са значими не само на регионално, но и на национално и международно ниво.

От началото на 2012 година в Медицински университет - Варна е създаден отдел „Международни програми и проекти“, който работи за устойчивост на резултатите от осъществените и бъдещите проекти и интегрира усилията на различните университетски звена, за осъществяване на планираните научни и академични приоритети за развитие на МУ-Варна.

2. Акценти за периода 2012-2016 г.

- Разкрити 2 центъра на територията на Медицински университет – Варна: **Център по транслационна медицина и клетъчна терапия** и **Университетски медико-дентален център** - по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” на стойност 4 000 000 лв.
- Приключили успешно **9 проекта** по ОП „Развитие на човешките ресурси“ на стойност над **5 000 000 лв.** и разкрит **Център за електронно и дистанционно обучение.**
- Обучени **преподаватели и студенти** за прилагане на дистанционни форми на обучение и интерактивни методи на преподаване.
- **80 докторанти** подпомогнати в процеса на придобиване на научна степен “доктор”.
- Проведени специализирани квалификационни курсове за надграждане **качеството на подготовката на преподавателите** по методика на академичното преподаване и научноизследователската дейност, мениджмънт на университетските структури, управление на европейски проекти, специализиран чужд език, педагогически умения, електронни и други технологии за презентирание, ускорени комуникации и компютърни умения.
- Осигурено **обучение на студентите**, отговарящо на съвременните иновационни методи и технологии във висшето образование, ориентирано към пазара на труда.
- Въведени нови технологии и методи на преподаване, **обогатено учебното съдържание** и прилагане на **иновативни методи на обучение** чрез дискусии, отговарящи на изискванията на бизнеса.
- **Усъвършенствани системи за управление, контрол и администриране на процесите и информационно обслужване** за осигуряване на постоянно повишаване на качеството.
- Оптимизирани и създадени **нови учебни програми** за обучение на студентите по медицина, дентална медицина, фармация, здравни грижи и здравен мениджмънт по комуникация в здравеопазването и специализиран чужд език.
- **1441 студенти** от МУ-Варна успешно преминали **практика в реална работна среда.**
- **3939 студенти получили стипендии** за участие с научни разработки.

3. Университетски медико-дентален център

Създаден по проект „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина““

Университетски медико-дентален център, оборудван по проекта

Университетски медико-дентален център, оборудван по проекта

- Първият университетски медико-дентален център в България, създаден през 2013 г.
- Най-големият дентален център в страната - като база, оборудване и персонал.
- Създаден по проект на Медицински университет “Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна по ОП „Конкурентоспособност“.
- Уникално съчетание на клинична с научна и преподавателска дейност.
- Базиран на 5-и етаж на Факултета по дентална медицина.
- Включва 5 сектора.

Оборудване и апаратура на Медико-дентален център, закупени по проекта

Оборудване и апаратура на Медико-дентален център, закупени по проекта

4. Център по транслационна медицина и клетъчна терапия

Създаден по проект „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина“

- В центъра се извършват изследвания върху автоложен и алогенен материал от стволови клетки при трансплантация.
- В него прилагат иновативни световни диагностични методи и методи за проследяване на онкохематологични заболявания.
- Съвременното оборудване и апаратурата в центъра са закупени по проект „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина“ от ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“.
- **Аферезна зала** с капацитет 4 пациенти дневно и 2 апарата за цитофереза.
- **Зала за подготовка на проби**, в която се подготвят за анализ или за съхранение извлечените стволови клетки.
- **Апаратни зали** за анализ на стволовите клетки и за подбор на подходящ за трансплантация материал.
- **Фризерно помещение** за замразяване на стволови клетки.

Проф. Красимир Иванов и проф. Жанета Георгиева при откриване на Центъра по транслационна медицина и клетъчна терапия, създаден по проекта

Оборудване и апаратура в Център по транслационна медицина и клетъчна терапия, закупени по проекта

Оборудване и апаратурата в Център по транслационна медицина и клетъчна терапия, закупени по проекта

5. Докторантско училище

Създадено по проект „Повишаване на научния потенциал и възможностите за кариерно развитие в областта на медицината, здравеопазването и биотехнологиите“

Докторантското училище е структура на Медицински университет - Варна, чиято дейност е насочена към развитието и разширяването на научния и изследователски капацитет на университета чрез:

1. Организиране и координиране на обучението на докторантите, адекватно на обществените потребности в условията на засилена конкурентност и икономика, базирана на знанието, в т.ч.:

- обучение, формиращо специфични изследователски знания и компетенции (теория и практика на научните изследвания, научни и изследователски методи, разработване на дисертационен труд, публикационна активност и др.);
- обучение, формиращо знания и компетенции за кариерното развитие на докторанта;
- обучение, формиращо академични знания и компетенции;
- обучение по чужди езици и компютърни умения.

2. Популяризиране на съвременните и високотехнологични научни методи и подпомагане на връзката между „науката“ и „бизнеса“ с цел трансфер на знания към фирми и предприятия, както и обратен трансфер на ресурси към изследователските лаборатории и екипи на МУ-Варна.

3. Стимулиране на международните изяви и контакти, обучения в чужди университети и научноизследователски центрове, интердисциплинарно обучение и изследвания, контакти и стажове с индустриални партньори.

4. Подпомагане кандидатстването по научноизследователски проекти, установяване и координиране на международно сътрудничество по предмета на своята дейност.

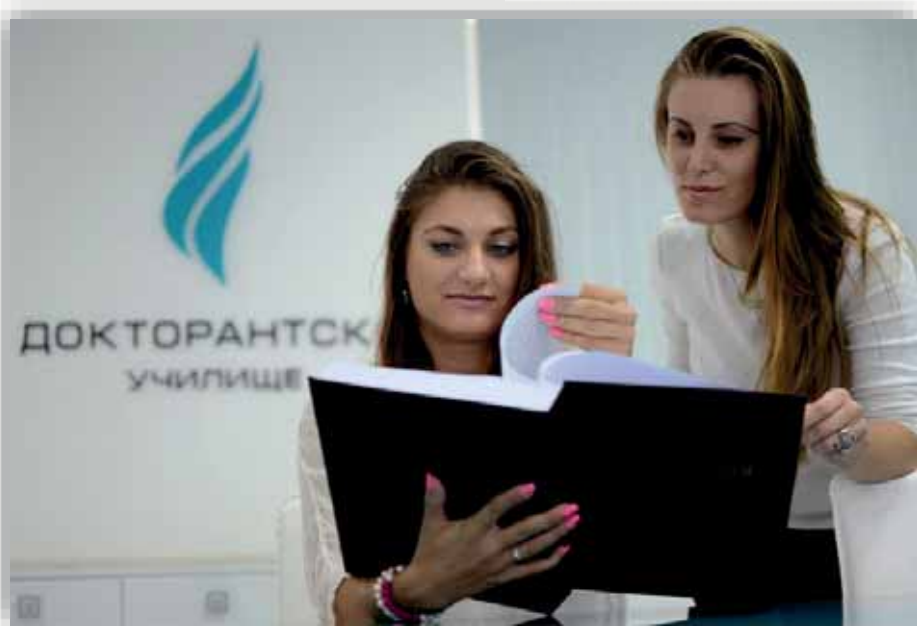
5. Организиране и подпомагане издаването на учебници, ръководства и други учебни пособия за обучение на докторанти.

6. Организиране на разнообразни обучения, работни срещи и семинари. Дейностите на Докторантското училище имат за цел да преодолеят изоставането на научноизследователския сектор в България спрямо другите страни членки на ЕС, да утвърдят връзката "наука - бизнес", както и да осигурят по-модерно и достъпно образование.

Проведено обучение, формиращо академични знания и компетенции на докторанти в създаденото по проекта Докторантско училище

Проведена работна среща в създаденото по проекта Докторантско училище

Проведено обучение в създаденото по проекта Докторантско училище

6. Център за електронно и дистанционно обучение

Създаден по проект „Развитие на електронните форми на дистанционно обучение в системата на Медицински университет “Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна“

Цел на центъра е използването на индивидуалните умения и знания на сътрудниците за оптимизиране на предлаганите услуги и поддръжка, както и създаването на общи стандарти за качество на учебното съдържание и тестове. В тази връзка центърът работи по разширяването и задълбочаването на контактите и сътрудничеството както с вътрешни звена на университета, така и с външни партньори – държавни институции, университети и чуждестранни партньори.

Дейности на Центъра за електронно и дистанционно обучение:

- Координация, развитие и осигуряване на високо качество на предлаганите образователни услуги в електронен вид
- Непрекъснат контрол и оценка на предлаганите образователни услуги
- Предоставяне на информация за възможностите на електронното обучение
- Консултации и квалификационни курсове в областта на електронното и дистанционно обучение
- Редовни работни срещи с екипи, работещи в областта на електронното обучение, семинари за представяне на добри практики и обмен на опит, съвместни проекти

Центърът за електронно и дистанционно обучение на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна разглежда като своя основна задача въвеждането, усъвършенстването и бъдещата интеграция на дигиталните медии и модерното електронно обучение във всички факултети и звена на университета.

Портал за достъп към електронната платформа за обучение, създадена по проекта

Обучение на преподаватели за интерактивни начини на преподаване и създаване на електронни и мултимедийни образователни материали, проведено от доц. Иван Мерджанов по проекта

7. Изпълнявани проекти

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"

Медицински университет - Варна печели и изпълнява 11 проекта по ОП "Развитие на човешките ресурси", като е единственият университет в България, който кандидатства и печели проекти по всички покани за предоставяне на проектни предложения по ОП "Развитие на човешките ресурси". Спечелените проекти са логически свързани помежду си и надграждат постигнатите резултати. Те са в полза на студентите, администрацията и преподавателите в университета.

1. ПРОЕКТ „Повишаване на научния потенциал и възможностите за кариерно развитие в областта на медицината, здравеопазването и биотехнологиите“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.3.06-0028
Период и продължителност	03.2012-03.2014 (24 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н. Координатор: проф. д-р Риналдо Шишков, д.м. Счетоводител: Марияна Станкулова Технически секретар: доц. Мила Георгиева, д.и.
Общ бюджет	654 041 лв.

Обща цел:

Укрепяване развитието на българския научен потенциал в областта на медицината, здравеопазването и биотехнологиите чрез достъпност на научно-образователното развитие.

Стимулиране на завършилите висше образование в областта на медицината и здравеопазването да продължават своето обучение за получаване на научна степен и кариерно развитие в областта на науката.

Подобряване качеството на живот на младите учени и равенство на възможностите чрез достъпност на научно-образователното развитие и прилагане на европейски и световни стандарти.

Специфични цели:

Повишаване на предлагането на труда и качеството на работната сила чрез подобряване на условията за ориентиране на научните изследвания към практиката, както и изграждането и утвърждаването на връзката „наука – бизнес“.

Инвестиране в човешкия капитал чрез по-модерно и по-достъпно образование чрез подобряване на условията за професионално израстване на младите учени, чрез реализиране на индивидуални научноизследователски проекти, чрез международни контакти под формата на участие в научни прояви, членство в международни професионални организации и работа по съвместни проекти.

Подпомагане на Училището за докторанти в МУ-Варна в структурно, технологично и организационно отношение. Насърчаване мобилността на научните кадри и млади изследователи.

Дейности по проекта:

Подпомагането на Докторантското училище позволява да се установи и затвърди връзката „наука – бизнес“, осигуряването на по-модерно и по-достъпно образование, мобилността на научните кадри и млади изследователи. Всичко това не само повишава ефективността на работа на МУ-Варна като учебна институция, но и води до спиране на изоставането на научноизследователския сектор в България спрямо другите страни членки на ЕС.

В рамките на проекта са подпомагани финансово докторанти със стипендии, поемани са техните разходите за обучение, командировки, публикуване на техните автореферати, както и на техните научни ръководители в МУ-Варна, в процеса на придобиване на научна степен "доктор":

- в областта на медицината по: Ендокринология, Биохимия, Биоорганична химия, Гастроентерология, Дерматология и венерология, Физиотерапия, Педиатрия, Психиатрия, Офталмология, Обща медицина, Неврохирургия, Медицинска радиология и рентгенология, Обща хирургия, Ортопедия, Генетика, Терапевтична, Физиология на животните и човека, Медицинска психология;
- в областта на денталната медицина по хирургична и ортопедична стоматология;
- в областта на организацията и управлението в сферата на здравеопазването;
- в областта на социалната медицина.

Проведено е и обучение под формата на семинари в 5 основни модула:

- „Процес на подготовка, разработване и защита на дисертационен труд“;
- „Европейски и национални практики за насърчаване на равнопоставеността, социалното включване и сближаване, равно третиране в образованието“;
- „Европейски практики за защита и признаване на докторски дисертации“;
- „Възможности и програми за мобилност и развитие на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени“;
- „Съвременна техника и технологии в медицината за наблюдение, анализ и обработка на данни при диагностика, лечение и рехабилитация“.

Ефект върху целевата група:

Чрез активната си гражданска позиция всички участници в проекта подпомагат продължаването на учебни програми за млади учени и тяхната подготовка по

заявен интерес от научни институти и работодателите в здравеопазването както от България, така и от чужбина.

Учебното помагало за докторанти, което се издава в рамките на проекта, продължава да се използва в обучението и научноизследователската работа на следващото поколение докторанти и млади учени. Научните публикации в списанията допринасят за реализиране на някои от научните постижения в практиката и по-конкретно някои пилотни приложения могат да бъдат направени в лечебните бази и лабораториите на МУ-Варна. Като цяло се повишава научният потенциал и възможностите за кариерно развитие на целевата група.

Целева група:

Целевата група по този проект включва 50 докторанти в МУ-Варна по научни специалности в областта на медицината, денталната медицина, организацията и управлението извън сферата на материалното производство (здравеопазване) и социална медицина.

2. ПРОЕКТ „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-4.3.04-0068
Период и продължителност	10.2012-10.2014 (24 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. д-р Албена Керековска, д.м. Координатор: инж. Деян Грънчаров Счетоводител: Красимира Атанасова Технически секретар: Биляна Богданова Експерт инф. технологии: Цветан Иванов Юрист: Иванка Кондова
Общ бюджет	592 068 лв.

Цели на проекта:

Общата цел на проекта е постигане на по-успешна социална и трудова реализация на хората чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение, развитие на системата за учене през целия живот и развитие на дистанционни форми на обучение.

Специфичните цели на настоящия проект са:

- Развитие на електронни форми на дистанционно обучение и улесняването на ученето през целия живот.

- Ефективно използване на съвременните информационни и мрежови технологии, което ще доведе до повишаване на качеството на образованието, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновационни образователни технологии и методи в учебния процес.
- Подобряване на възможностите за дистанционно обучение.
- Интерактивен начин на обучение чрез дискусии, съвместни проекти и постоянна комуникация между студенти и преподаватели.
- Измеримост на постигнатите резултати от студенти и преподаватели.
- Обмяна на опит и добри практики с най-престижните университети в света.
- Постигане на европейско качество на висшето образование и модернизиранието му в съответствие с европейските критерии.
- Повишаване качеството на образование чрез поставяне на университета в реална конкурентна среда на национално и международно ниво.
- Ефективно включване в учебния процес на лица, които живеят извън академичните градове.
- Ефективно включване на лица със специални образователни потребности (лица с увреждания).
- Изграждане, инсталация и интеграция на цялостна електронна инфраструктура в Медицински университет – Варна, предлагаща всички необходими функционалности и технически възможности за прилагане на качествено и съвременно дистанционно електронно образование.

Дейност по проекта:

- Сформиране на екип за организация и протичане на дейностите по проекта.
- Разработване на цялостен план на създаване и развитие на център за дистанционни форми на обучение.
- Създаване на Център за дистанционни форми на обучение.
- Закупуване на ДМА.
- Закупуване на лицензи за специализиран софтуер – платформа за електронно обучение.
- Създаване на електронно хранилище.
- Разработване на електронни и мултимедийни помагала
- Обучение на преподаватели, администрация и технически персонал за работа и поддръжка на платформа за електронно обучение.
- Обучение на преподаватели за интерактивни начини на преподаване и създаване на електронни и мултимедийни образователни материали.
- Включване на лица от целевите групи в електронни форми на дистанционно обучение.

Резултатите от изпълнението на проекта са:

- Постигане на по-успешна социална и трудова реализация на хората чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение.
- Ефективно използване на съвременните информационни и мрежови технологии в сферата на образованието.

- Повишаване на качеството, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновационни образователни технологии и методи в учебния процес.
- Развитието на електронни форми на дистанционно обучение и улесняването на ученето през целия живот.
- Ефективно включване в учебния процес на лица, които живеят извън академичните градове.
- Предоставяне на качествено обучение на лица със специални образователни потребности (лица с увреждания).
- Въведени интерактивни начини на обучение чрез дискусии, съвместни проекти и постоянна комуникация между студенти и преподаватели.
- Измеримост на постигнатите резултати от студенти и преподаватели.
- Подобряване на възможностите за дистанционно обучение.
- Обмен на опит и добри практики с най-добрите университети в света.
- Постигане на европейско качество на висшето образование и модернизиранието му в съответствие с европейските критерии.
- Повишаване качеството на образование чрез поставяне на университета в реална конкурентна среда както на национално, така и на международно ниво.
- Изграждане, инсталиране и интегриране на цялостна електронна инфраструктура в Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна, предлагаща всички необходими функционалности и технически възможности за прилагане на качествено и съвременно дистанционно електронно образование.

Описание на целевата група:

За да бъде определена най-подходящата целева група и дисциплините за включване в проекта, е направен пълен анализ на брой преподаватели, студенти, курсове и учебни материали към момента в университета. Проектът обхваща 45 преподаватели, които са обучени за прилагане на дистанционни форми на обучение, както и 15 преподаватели, които преминават обучение за прилагане на интерактивни методи на преподаване. В следствие обучените преподаватели обучават своите колеги и да им предават знанията си. Проектът включва 1 000 студенти от МУ-Варна, които преминават отделни модули и цели курсове чрез дистанционната форма на обучение.

Приоритетите на университета, включени в проектното предложение, са насочени към:

- Осигуряване на равен достъп до образование за хората, като по този начин се дава възможност на работещи, хора в неравностойно положение или такива, живеещи извън академичните градове, да се включат успешно в образователния процес.
- Създаване на условия и среда за реализиране на практика на образователната концепция за „Учене през целия живот“.
- Повишаване качеството на образованието в отговор на нуждите на студентите.
- Превръщане на МУ-Варна в университет на знанието и иновациите в отговор на динамиката и развитието на образователните изисквания на световно ниво.

*Проф. Албена Керковска, заключителна пресконференция,
проведена по проекта*

*Обучение на преподаватели за интерактивни начини на преподаване и създаване на
електронни и мултимедийни образователни материали, проведено от доц. Иван Мерджанов
по проекта*

3. ПРОЕКТ „Усъвършенстване на системите за управление в Медицински университет – Варна“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.1.08-0040
Период и продължителност	02.2013 -08.2014 г. (18 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Главен координатор: инж. Деян Грънчаров Координатор: Слава Пенова Координатор: Цветан Иванов Счетоводител: Емилия Попова Технически секретар: Пламена Маркова Технически секретар: Николина Радева
Общ бюджет	486 135,70 лв.

Основна цел:

Основната цел на проекта е въвеждането на интегрирана система за управление, контрол и администриране на процесите и информационно обслужване на учебната дейност, осигуряване на постоянно повишаване на качеството, повишаване на удовлетвореността на всички представители на целевите групи от предлаганите от университета услуги.

Специфични цели:

- Извършване на проучване и анализ на процесите по администриране на учебния процес, информационно обслужване на учебната и научноизследователската дейност.
- Създаване на стандарти и процедури за качествено провеждане и администриране на учебния процес.
- Разработване на проект за изграждане на информационна и управленска университетска система, интегрираща различни по вид дейности в областта на управление на учебния процес.
- Изграждане и внедряване на единна система, със синхронизирани и интегрирани съществуващи системи на МУ, позволяваща автоматизацията на анализиранияте дейности и процеси, описани в стандартите и процедурите, и да осигури достъп на преподаватели и студенти до информация, пряко касаеща учебния процес.
- Разработване на модул за получаване на обратна връзка от студенти и преподаватели за качеството на предлаганите от университета услуги и учебния процес.
- Осигуряване на единен модул за управление и съхранение на информацията за научноизследователската и академичната дейност на преподавателите в университета.

- Изграждане на модул, който да автоматизира процеса по създаване на справки за определяне на себестойността на дейностите, извършвани от университета, и справки към МОМН и НСИ.
- Създаване на портфолио от нормативни документи за поддържане, функциониране и експлоатация на е-университета и неговите системи.
- Осигуряване на компетенции и умения за работа с единната система на целевите групи.
- Изграждане на информационен център, чрез който студенти и преподавател да могат на място в университета да ползват предлаганите електронни услуги.

Дейности по проекта:

Проучване и анализ на процесите по администриране на учебния процес, информационно обслужване на учебната и научноизследователската дейност.

Разработване на стандарти и процедури за управление на качеството в МУ-Варна, касаещи администрирането на учебния процес и обслужването на преподаватели и студенти.

Проектиране и създаване на информационна инфраструктура - "е-университет", позволяваща интегриране на разнотипни информационни и управленски системи на МУ-Варна.

Разработване, развитие и интеграция на единна система за управление, контрол и администриране на процесите и информационно обслужване на учебната дейност, Синхронизиране и интегриране на съществуващите системи в МУ-Варна с единна система за управление, контрол и администриране на процесите и информационно обслужване на учебната дейност и обучение на административен и преподавателски персонал за работа със системата.

Разработване и внедряване на модул за обратна връзка от студентите, преподавателите, алуиите на МУ-Варна с цел събиране на информация и подобряване на качеството на учебния процес.

Разработване на система за събиране и отчитане на информация за научноизследователската дейност на МУ-Варна.

Разработване на модул за автоматично генериране на справки за определяне на себестойността на дейностите, извършвани от МУ-Варна, и справки към институциите контролиращи дейността на МУ-Варна (МОМН и НСИ).

Създаване на нормативна база от правилници и регламенти относно поддържането, функционирането и експлоатацията на съответните университетски информационни и управленски системи и модули.

Обучение на преподавателски и административен и технически персонал за работа с новоизградените системи (вкл. на принципа "обучение на обучители").

Създаване и оборудване на информационен център за преподаватели и студенти.

Резултати:

- Разработен анализ, с разгледани и описани всички процеси по организирането и управлението на учебния процес, и изведени мерки за ефективно управление.
- Разработени стандарти и процедури за качествено провеждане и администриране на учебния процес, организирани в обща единна рамка за управление на качеството на дейностите и предлаганите услуги.
- Разработен проект за информационна и управленска университетска система, интегрираща различни по вид дейности в областта на управление на учебния процес, управление на финансови, материални и кадрови дейности и оценка качеството.
- Изградена и внедрена единна система, със синхронизирани и интегрирани съществуващи системи на МУ, която да позволи автоматизацията на анализиранияте дейности и процеси, описани в стандартите и процедурите, и да осигури достъп на преподаватели и студенти до информация, пряко касаеща учебния процес.
- Разработен модул за получаване на обратна връзка от студенти и преподаватели за качеството на предлаганите от университета услуги и учебния процес.
- Разработен и внедрен единен модул за управление и съхранение на информация за научноизследователската и академичната дейност на преподавателите в университета.
- Изграден модул за автоматизиране на процеса по създаване на справки за определяне на себестойността на дейностите, извършвани от университета, и справки към МОМН и НСИ.
- Създадено портфолио от нормативни документи за поддържане, функциониране и експлоатация на е-университета и неговите системи, както и усъвършенстване и развитие на системите с измерими индикатори за оценяване на качеството.
- Обучен преподавателски, административен, технически и управленски персонал за работа със системите.
- Изграден информационен център, чрез който студенти и преподаватели да могат на място в университета да ползват предлаганите електронни услуги.
- Осигурена прозрачност, публичност и разпространение на резултатите от реализацията на проекта по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

Целева група:

При реализирането на дейностите, както и при последващите положителни ефекти от тях, са включени представители на всички целеви групи – студенти (3400), административен персонал (208), преподаватели и управленски персонал (510). С оглед на различните потребности на различните целеви групи, както и различната

насоченост на конкретните предвидени дейности, ефектът върху целевите групи е в различни насоки

Проведена пресконференция по проекта

„Обучение на обучители“ за работа с новоизградените системи по проекта

4. ПРОЕКТ „Създаване на съвременна система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.1.09-0013
Период и продължителност	23.04.2013- 23.12.2014 г. (20 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Координатор: Слава Пенова Счетоводител: Веселина Йорданова Технически секретар: Мирослава Николова
Общ бюджет	176 515,16 лв.

Основна цел:

Създаване на условия за повишаване качеството на образователните услуги в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна" чрез мотивиране на преподавателския състав за пълноценно участие в образователния процес, ориентиран към потребностите на пазара на труда, за изграждане на икономика, основана на знанието и за превръщането на университета в място на целенасочена и последователна грижа за кариерното развитие на своя най-важен ресурс.

Специфични цели:

Създаване, апробиране, усъвършенстване и институционализиране на съвременна „Система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна" чрез разработване на инструментариум за повишаване качеството на подготовката им за обучение, ориентирано към пазара на труда и прилагането на съвременни иновационни методи и технологии във висшето образование.

Изработване и утвърждаване на механизми за диференцирано заплащане на труда и награждаване на преподавателите чрез прилагане на измерими критерии от Рейтинговата система на ВУЗ в Република България и Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Разработване и прилагане на "Програма за квалификация и развитие на професионалните компетенции на преподавателите" с цел надграждане качеството на подготовката им по методика на академичното преподаване и научноизследователската дейност, мениджмънт на университетските структури, специализиран чужд език и ИКТ.

Предприемане на конкретни мерки за мотивиране и създаване на трайна нагласа у преподавателите за непрекъснато и преднамерено учене, за постоянно актуализиране на знанията, за усъвършенстване на собствените им компетентности с цел осигуряване на качествено образование съобразно потребностите на съвременното общество.

Дейности по проекта:

Създаване на съвременна „Система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна“ чрез разработване на механизми за диференцирано заплащане на труда и награждаване, съответстващи на критериите от Рейтинговата система на ВУЗ в България и Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Разработване и реализиране на единна "Програма за квалификация и развитие на професионалните компетенции на преподавателите в МУ-Варна" с цел надграждане качеството на подготовката им по методика на академичното преподаване и научноизследователската дейност, мениджмънт на университетските структури и специализиран чужд език.

Създаване на методическа рамка (инструментариум) за планиране на дейностите по повишаване квалификацията на преподавателите и предоставяне на по-качествени образователни услуги, ориентирани към пазара на труда.

Създаване и реализиране план за популяризиране и визуализация на проекта, включително приноса на ЕСФ и ОП „РЧР“.

Организиране работата по проекта и създаване условия за доброто административно и финансово управление на същия с оглед успешната реализация на поставените цели.

Резултати:

- Формирана работна група от 25 специалисти в областта на мениджмънта на висшето образование, управление на качеството и човешките ресурси.
- Изготвени и утвърдени от Академичния съвет (АС) на МУ-Варна 5 SWOT-анализа на кариерното развитие на преподавателите в петте основни структурни звена на МУ-Варна.
- Изготвени 5 портфолия за кариерното развитие на преподавателите от петте основни структурни звена на МУ-Варна.
- Изработени механизми за диференцирано заплащане на труда и награждаване на преподавателите.
- Изготвен проект на „Система за кариерно израстване на преподавателите в МУ-Варна“.
- Проведена анкета за потребностите на преподавателите на МУ-Варна от специализирани обучения.
- Изготвена и приета от АС на МУ-Варна единна "Програма за квалификация и развитие на професионалните компетенции на преподавателите в МУ-Варна“.
- Формирана работна група от 25 специалисти в областта;
- Проведени 12 курса във връзка с реализацията на Програмата.
- Проведена анкета за степента на удовлетвореност и самооценка на преподавателите на МУ-Варна след участието им в курсовете по Програмата.
- Издадени две методически ръководства за преподавателите на МУ-Варна на електронен носител CD в тираж 2x1000.
- Апробирана, усъвършенствана и институционализирана „Система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна“.

- Утвърден отдел „Кариерно развитие и научноизследователска дейност“.
- Проведена анкета сред студенти и работодатели. Проведена анкета за потребностите на преподавателите на МУ-Варна от специализирани обучения.

Целева група: Целевата група включва преподаватели в МУ-Варна – 429.

Обучение по курс Основи на академичното преподаване, проведено от доц. Маринела Грудева и реализирано по проекта

Обучение по Немски език, проведено от доц. Иван Мерджанов и реализирано по проекта

Обучение по Английски език, проведено от Анета Докова и реализирано по проекта

5. ПРОЕКТ „Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми на Факултета по фармация при Медицински университет - Варна в съответствие с потребностите на фармацевтичния бизнес и изискванията на пазара на труда“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.1.07-0046
Период и продължителност	18.05.2013- 30.06.2015 (25 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. д-р Албена Керековска, д.м. Координатор: ас. Данаил Павлов Счетоводител: Галя Ставрева Технически секретар: Тодорка Сократева
Общ бюджет	299 273,62 лв.

Цел на проекта:

Обща цел на проекта е да се изпълни социалната поръчка от фармацевтичния бизнес за придобиване на висока професионална компетентност и информираност на студентите по фармация на Медицински университет - Варна ведно с повишаване тяхната конкурентоспособност на пазара на труда.

Специфични цели:

Създаване на пряка и трайна връзка между ръководството на МУ-Варна и академичния състав на Факултета по фармация от една страна и ръководствата на работодателски организации, предприятия и ключови експерти от фармацевтичния бизнес от друга като измерим критерий от рейтинговата система на ВУЗ в България.

Актуализиране и апробиране на учебните планове и програми за ОКС "Магистър" по специалността "Фармация" чрез активното участие на представители на фармацевтичния бизнес в образователния процес с оглед извършването на практическо обучение за нови умения и компетентности, съответстващи на потребностите на пазара на труда за използване на нови технологии и иновационни научни модели.

Предприемане на мерки за осъвременяване начините на преподаване, в т.ч. и посещения на студенти в реална работна среда с осигурен трансфер на знания и добри практики, които представляват гаранция за по-качественото извършване на преподавателската работа в бъдеще и предполагат успешната професионална реализация на магистър-фармацевтите.

Дейности по проекта:

Създаване на първоначална връзка между Факултета по фармация и работодателите с избиране на общо 12 опитни специалисти от фармацевтичния бизнес по обособени позиции "консултант" и "обучител", които заедно с 12 експерти от академичния състав на Факултета по фармация и представители на целевата група да формират работна

група за изработване на „Система от критерии за анализ и оценка на образователните потребности на бизнес средата във фармацията“.

Предприемане на мерки за осъвременяване на учебните планове и програми за ОКС "Магистър" по специалност "Фармация" чрез извършване на SWOT-анализи и анкетно проучване с оглед последващото актуализиране и апробиране на програмите в академична среда.

Актуализиране на учебното съдържание на поне 20 задължителни и избираеми дисциплини за специалност "Фармация" (ОКС "Магистър") чрез разработване на нови тематични единици в учебните планове и програми, както и създаване на поне 2 нови учебни програми по избираеми дисциплини за същата специалност.

Апробиране в академична среда поне 10 от актуализираните учебни планове и програми по задължителни и избираеми дисциплини и поне една нова учебна програма по избираема дисциплина за специалност "Фармация" (ОКС "Магистър"), както и въвеждане мерки за осъвременяване начините на преподаване.

Създаване на трайна връзка между Факултета по фармация и работодателите чрез интегрирана комуникационна система на посещения на студентите в реална работна среда, организиране на „Фармацевтичен бизнес форум“ във Варна и научно-практическа конференция по проблемите на обучението на магистър-фармацевти.

Резултати:

- Формирана работна група от 24 експерти от фармацевтичния бизнес и висшето образование по фармация.
- Изработена „Система от критерии за анализ и оценка на образователните потребности на бизнес средата във фармацията“.
- Изготвени 2 броя анкети за съответствието на подготовката на магистър-фармацевтите с изискванията на бизнеса.
- Проведена двудневна кръгла маса относно качеството на подготовка на магистър-фармацевти в съответствие с изискванията на пазара на труда.
- Изготвени 6 SWOT-анализа на действащите учебни планове и програми по преподаваните във всяка от шестте катедри на ФФ задължителни и избираеми дисциплини.
- Извършено анкетно проучване сред минимум 50 работодатели и 100 магистър-фармацевти относно съответствието на подготовката на магистър-фармацевтите с изискванията на бизнеса.
- Изготвен обобщаващ доклад с насоки и препоръки за корекция на учебните планове и програми, в т.ч. и промени в хорариума на преподаваните учебни дисциплини.
- Актуализирани поне 20 учебни планове и програми по задължителни и избираеми дисциплини.
- Изготвени поне 2 нови учебни програми по избираеми дисциплини.
- Апробирани в академична среда учебни планове и програми на поне 10 задължителни и избираеми дисциплини и поне една учебна програма по избираема дисциплина.
- Предприети мерки за осъвременяване начините на преподаване със закупуването на компютри, хардуер, софтуер и специализирана литература.

- Извършено анкетно проучване за обратна връзка сред поне 80% от студентите, представители на целевата група, преминали обучение по актуализираните и/или нови учебни планове и програми.
- Посетена реална работна среда на поне 10 работодатели от студентите по фармация.
- Подписани поне 5 споразумения за сътрудничество между Факултета по фармация и работодатели.
- Проведен двудневен „Фармацевтичен бизнес форум“ във Варна.
- Проведена двудневна конференция по проблемите на обучението на магистър-фармацевти.

Целева група:

Целевата група обхваща 270 души - студенти по фармация от I-V курс (210 души) и преподаватели от шестте катедри на Факултета по фармация (60 души).

Първа работна среща в МУ-Варна, реализирана по проекта

Обучение на студенти в Унифарм, реализирано по проекта

Научно-практическа конференция на тема „Предизвикателства при обучението на магистър-фармацевти“, реализирана по проекта

6. ПРОЕКТ „Повишаване на комуникативната компетентност на студентите по медицина, дентална медицина, фармация, здравен мениджмънт и здравни грижи чрез оптимизиране и създаване на нови учебни програми по комуникация в областта на здравеопазването и специализиран чужд език, отговарящи на съвременните потребности на болниците и други лечебни заведения и на изискванията на модерната информационна среда

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.1.07-0061
Период и продължителност	18.05.2013- 18.04.2015 (23 месеца)
Екип от МУ-Варна	<p>Ръководител: проф. д-р Виолета Тачева, д.ф. Координатор: доц. Иван Мерджанов, д.п. Счетоводител: Галя Ставрева Технически секретар: Аксел Халил Експерт медии и визуализация: Светлана Драганова Грънчарова Ключов експерт: Слава Пенова Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст. преп. Валентина Ангелова Райнова Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст. преп. Светла Димитрова Трендафилова Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст.</p>

	преп. Йоанна Кирилова Рачовска Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: доц. д-р Виолета Тачева, д.ф. Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст. преп. Иван Стоянов Мерджанов Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст. преп. Веселина Андонова Няголова Експерт по методика на чуждоезиковото обучение: ст. преп. Йорданка Тодорова Стефанова
Общ бюджет	276 317,90 лв.

Обща цел:

Ревизия, оптимизиране и създаване на нови учебни програми за обучение на студентите по медицина, дентална медицина, фармация, здравни грижи и здравен мениджмънт по комуникация в здравеопазването и специализиран чужд език, които да отразяват обективно потребностите и изискванията на бъдещите работодатели на тези специалисти, т.е. на различните видове здравни заведения.

Специфични цели:

Анализ на съвременните комуникативни нужди в българското здравеопазване и обобщаване на резултатите в реални критерии за промяна на учебните програми.

Актуализиране на съществуващите програми по комуникация в здравеопазването и по специализиран чужд език въз основа на нуждите на работодателите в здравеопазването.

Разработване на нови програми по комуникации за новата специалност медицински секретар от задължителния учебен план по държавните изисквания.

Разработване на нови учебни програми за втори чужд език за медицински специалности съобразно нуждите на здравните заведения.

Разработване и въвеждане на нови учебни материали чрез модерни технологични и информационни форми и средства: интерактивно и електронно обучение (e-Learning и Blended Learning), отговарящи на европейските императиви за автономно учене и учене през целия живот.

Повишаване мотивацията на обучаваните чрез осигуряване на знания и умения за бъдещите им професионални задължения в съответствие с реалните нужди на бизнес средата в медицината.

Дейности по проекта:

Разработване на анкети за проучване на нуждите на здравните заведения от модерни форми на комуникативна компетентност.

Провеждане на анкети с управители, мениджъри, началници на отделения и клиники, медицински персонал и пациенти за отчитане и систематизиране на най-често срещаните в здравеопазването комуникативни нужди.

Обработка на анкетите и обобщаване на резултатите за различните медицински специалности. Дефиниране на критериите за ревизия и актуализация на съществуващите учебни програми и за изработване на нови програми.

Организиране и провеждане на работна среща с представители на здравните заведения за представяне и обсъждане на резултатите от анкетните проучвания и предлаганите промени в учебните програми.

Изменение, допълнение и актуализиране на учебните програми въз основа на анализа на проведените анкети и решенията на работната среща. Разработване на нови учебни програми за новите специалности и за въвеждане на втори чужд език.

Закупуване на компютърна и мултимедийна техника за нуждите на проекта.

Подготовка и изработване на учебни материали за новите теми и програми – CD, интерактивни модули, виртуални среди и др.

Апробиране на актуализирани и нови учебни програми за всички специалности в съответствие с изработените критерии и целите на проекта чрез пилотни курсове.

Оценка на качеството според предварително дефинираните критерии, анализ на резултатите и корекция на готовите програми.

Представяне на резултатите от проведените пилотни курсове на работна среща с партньорите от здравните заведения.

Изработване на информационни материали, брошури, листовки и др. за информиране на другите здравни заведения в страната за предлаганите нови учебни програми и курсове, представяне на резултатите от проекта пред медиите и обществеността.

Организиране и провеждане на научна конференция на тема "Комуникативната компетентност в здравеопазването".

Резултати:

Наличие на реални критерии за промяна на учебните програми, разработени въз основа на комуникативните нужди в българското здравеопазване.

Актуализирани програми по комуникация в здравеопазването и по специализиран чужд език, отразяващи в максимална степен нуждите на работодателите в здравеопазването.

Нова програма по комуникации за новата специалност медицински секретар от задължителния учебен план по държавните изисквания.

Нови учебни програми за втори чужд език за медицински специалности и въведено факултативно изучаване на втория чужд език.

Разработени и издадени нови учебни материали чрез модерни технологични и информационни форми и средства: интерактивно и електронно обучение (e-Learning и Blended Learning), подходящи за осъществяване на автономно учене и учене през целия живот.

Отчет за проведените пилотни курсове и анализ на резултатите.

Обществеността и сродните висши училища са запознати с резултатите от направените проучвания и промени в учебните програми.

Целева група:

В общия брой от 532 участници влизат всички студенти от факултетите по медицина, дентална медицина, фармация, здравни грижи, здравен мениджмънт и обществено здравеопазване, магистърска програма.

Проведена научна конференция на тема „Комуникативната компетентност в здравеопазването“ и реализирана по проекта

Обучение, проведено от проф. Виолета Тачева и реализирано по проекта

Обучение, проведено от проф. Виолета Тачева и реализирано по проекта

7. ПРОЕКТ “Нови възможности за лекарите в България“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001 – 6.2.18 -0001
Период и продължителност	31.10.2012 - 31.12.2014 (26 месеца)
Екип от МУ-Варна	Маргарита Пелова Веселина Йорданова
Общ бюджет	6 764 533,39 лв. За МУ-Варна 76 211,45 лв.

Проектът се реализира от Министерство на здравеопазването.

Целева група:

Служители на доставчици на здравни услуги, сключили договор за обучение за придобиване на специалност в здравеопазването по реда на Наредба №34/2006 година за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

Основна цел:

Основната цел на проекта е да се повиши професионалният капацитет на служителите, ангажирани в сферата на здравните услуги.

Специфични цели:

Подобряване достъпа на служители на доставчици на здравни услуги до обучения за придобиване на специалност до края на 2013 г.

Усъвършенстване на съществуващите и въвеждане на нови управленски практики, имащи отношение към условията и реда за придобиване на специалност в

здравеопазването. Чрез проекта значително е увеличен броят на лекарите, които ще могат да специализират и по-този начин да повишат своята квалификация. Пряк резултат от това е подобряване на здравното обслужване на населението.

Дейности:

Набиране на заявления и избор на лекари - специализанти по медицина, и лекари - специализанти по дентална медицина, след сключен договор за обучение по реда на Наредба №34/2006 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, в качеството им на служители на доставчици на здравни услуги.

Осигуряване на теоретично и практическо обучение за периода на финансиране по проекта, съгласно утвърдената от министъра на здравеопазването учебна програма за всяка специалност за оставащото време на обучението.

Оценка на степента на усвояване на теоретичните знания и практическите умения определени в утвърдената учебна програма и индивидуалния учебен план.

Формулиране на предложения за въвеждане на нови и/или усъвършенстване на съществуващите практики относно условията и реда за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, както и неговото финансиране.

Набиране и анализ на информация за постигнатите резултати от специализантите по време на обучението.

Популяризиране на възможностите за участие в схемата сред служителите на доставчиците на здравни услуги.

В Медицински университет - Варна са подкрепени 74 специализанти.

Разходи:

- Стипендии в размер на две минимални работни заплати за времето, за което не са получавани доходи от трудови правоотношения (в случай на неплатен отпуск или друга причина).
- Разходи за практическо и теоретично обучение за лекарите по медицина и за лекарите по дентална медицина.
- Медицинско облекло и обувки.
- Учебна медицинска литература.
- Административни разходи.

8. ПРОЕКТ "Студентски стипендии"

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-4.2.06
Период и продължителност	14.12.2012 – 31.10.2014 I фаза уч. 2008/2009 уч. 2009/2010 II фаза уч. 2010/2011 уч. 2011/2012 III фаза уч. 2012/2013 уч. 2013/2014 IV фаза уч. 2014/2015 уч. 2015/2016

Екип от МУ-Варна	Нели Петкова Емилия Попова, д.и. Добринка Тилева Диана Георгиева Студентски съвет
Общ бюджет	I фаза - 289 890 лв. II фаза - 425 040 лв. III фаза - 238 200 лв. IV фаза - 271 440 лв. 2014 - 587 200 лв.

Бенефициент по проекта е Министерството на образованието и науката чрез дирекция “Висше образование“. Партньори на министерството са 51 висши училища в Република България, създадени по реда на Закона за висшето образование, с които са сключени договори за партньорство.

Обща цел:

Общата цел на проекта е гарантиране на справедливост по отношение на равния достъп на студентите до образование и повишаване на тяхната мотивация за по-добра подготовка.

Специфичните цели на проекта са:

Допълване на съществуващата в Република България система за предоставяне на студентски стипендии с използването на финансиране от Европейския социален фонд.

Надграждане на успешната практика на процедурите за директно предоставяне BG051PO001-4.2.02 „Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за по-добри резултати“ 2008-2010 г. и BG051PO001-4.2.04 „Студентски стипендии и награди“ 2010-2012 г.

Насърчаване на младите хора да развият творческия си потенциал и иновативност чрез създаване на атмосфера на академична конкуренция.

Създаване на условия за намаляване на съществуващите диспропорции между актуалните потребности на трудовия пазар и профила на обучение във висшите училища.

Дейности:

По проекта се осъществява отпускане на стипендии за успех за всеки семестър поотделно в размер от 120 лв. месечно. Предоставяни са и специални стипендии от студентите в редовна форма на обучение във всички специалности, професионални направления и области на висше образование. Размерът на специалната стипендия е 200 лв., която се предоставя семестриално. Броят на стипендиите за успех и на специалните стипендии е определян от МОН за всеки семестър по висши училища пропорционално на броя на студентите в редовна форма на обучение. В Медицински университет - Варна разпределението на стипендиите за успех е направено по специалности, а за специалните стипендии по факултети / основни структурни звена.

Критерият за класиране за стипендия за успех е средният успех от предходните два семестъра на обучение. За студентите от първи курс стипендии се отпускат от втория семестър на тяхното обучение въз основа на успеха им от първия семестър. Класирането се извършваше по низходящ ред на успеха до изчерпване на определения брой стипендии за съответното висше училище. Критерии за класиране за специални стипендии са: средният успех от предходния семестър на обучение и участието в научни, изследователски или практически разработки или художествено-творчески дейности, което се удостоверява по възможност с копие от самата разработка и документ, издаван от висшето училище.

Целева група:

Студенти редовна форма на обучение.

9. ПРОЕКТ "Студентски практики"

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.3.07-0002
Период и продължителност	10.2012- 10.2015 (36 месеца)
Екип от МУ-Варна	Светлана Грънчарова Росица Маркова Красимира Атанасова Веселина Йорданова Зорница Терзиева Слава Пенова Елица Илиева Николина Радева Миряна Арнаудова Даниела Славова Иглика Щерева Геновева Радева Татяна Михова Женя Лефтерова Дияна Тодорова
Общ бюджет	581 649,36 лв.

Бенефициент по проекта е Министерството на образованието и науката, като се изпълнява в партньорство с всички 51 висши учебни заведения в България. Практическо обучение провеждат над 60 000 студенти от цялата страна.

Цели на проекта са:

- Подпомагане подобряването на качеството на образование чрез предоставяне на възможности за придобиване на практически опит и усъвършенстване на

практическите умения на студентите от висшите училища в съответствие с потребностите на пазара на труда.

- Улесняване на прехода от образователните институции към работното място и повишаване успешната реализация на младите хора на трудовия пазар.
- Подпомагане и насърчаване изграждането на стабилни партньорства между образователните институции и бизнеса.
- Увеличаване на стимулите на студентите за участие в допълнително практическо обучение в реална работна среда.
- Стимулиране нарастването на броя на студентите, които си намират работа непосредствено след дипломирането.
- Осигуряване на предпоставки за осъвременяване както на учебните планове като цяло, така и на преподаваните дисциплини, курсове и теми според нуждите на пазара на труда.
- Подпомагане създаването на устойчиви механизми и възможности на работодателите за подбор на студенти, доказали умения в реална работна среда, и за непосредственото им включване на пазара на труда.

Дейности:

Практическото обучение на студентите се провежда в реална работна среда в рамките на 240 часа. След приключването и отчитането на практиката на студента се изплаща стипендия в размер от 480 лв.

Всеки студент има право да бъде включен в практическо обучение по проекта веднъж в рамките на своето обучение за придобиване на всяка една образователно-квалификационна степен. В бюджета на проекта са предвидени и средства за възнаграждение на академични наставници от висшите училища и ментори от страна на работодателя.

Практическото обучение включва провеждане на практика, която съответства на изучаваната от студента специалност или професионално направление. В рамките на 240 (астрономически) часа в реална работна среда студентът изпълнява задачи, възложени от организацията работодател съгласно нарочно изготвена програма. Практическото обучение по проекта е различно от предвидената по учебен план за съответната специалност и образователно-квалификационна степен практика. Практическото обучение е провеждано индивидуално или в групи с помощта и под контрола на служител на организацията работодател – ментор, и при наставничеството на преподавател от висшето училище – академичен наставник.

Целева група:

Студенти редовна и дистанционна форма на обучение, вписани в Регистъра на действащите и прекъснали студенти и докторанти, поддържан от МОН.

Постижение за Медицински университет – Варна е, че се включиха много студенти, които благодарение на проекта повишават своите знания и компетенции, а така разширяват възможностите си за реализация след провеждане на практиките си в лечебни заведения и бази на университета. Като пример за устойчивост на проекта са студенти, започнали практика в МУ-Варна и впоследствие, след придобиване на бакалавърска степен, са назначени в различни звена на университета.

10. ПРОЕКТ „Наука и бизнес“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG051PO001-3.3.05-0001
Период и продължителност	2011 - 2014
Екип от МУ-Варна	Проф. д-р Александър Хинев, д.м. Румяна Радева Жанета Радкова Емилия Попова, д.и.
Общ бюджет	14 788,28 лв.

Проект „Наука и бизнес“ стартира през 2011 г. по схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001/3.3-05-001, изпълняван от Дирекция „Наука“ при Министерството на образованието, младежта и науката.

Цел на проекта:

Създаване на благоприятна среда за активно взаимодействие между науката и бизнеса и на стабилни и устойчиви партньорства между основните компоненти на „триъгълника на знанието“ – учени, научни изследвания и реализация на научните резултати.

Специфичните дейности:

Подобряване на комуникацията „наука - бизнес“ чрез създаване на контакти между секторите и реализиране на „борси“ за научни идеи.

Популяризиране на научните резултати, разпространение на информация за провежданите научни изследвания и нови научни разработки, представяне на успешно реализирани научни продукти за обществото и за бизнеса.

Повишаване квалификацията на учените, в т.ч. и на младите учени, за да отговорят на потребностите на пазара на труда и на търсенето на специалисти от страна на бизнеса.

Ключовите дейности:

Подкрепа на млади учени за едномесечни обучения в чужбина за работа с високотехнологични комплекси и продукти като важна стъпка към изграждането на ново поколение учени, отговарящи на потребностите на бизнеса.

Разпространение на информация за провежданите научни изследвания и нови научни разработки, популяризиране на научните резултати, представяне на успешно реализирани научни продукти в полза на обществото и бизнеса.

Разработване на национална интерактивна платформа, която ще е уникален вход и ще интегрира три съществуващи системи – Регистъра на научната дейност, информация от

Българско патентно ведомство и информация за защитени дисертационни трудове от базата данни на НАЦИД.

Целева група: студенти, докторанти и изследователи във висши училища и научни организации.

Резултати за МУ-Варна:

В периода от 25.01. до 25.02.2014 ас. Оскан Тасинов, който е докторант в Катедрата по биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика, реализира едномесечно обучение във високотехнологичния Изследователски център по молекулярна медицина и хронични заболявания (CIMUS, <http://www.usc.es/cimus/>) към Университета на Сантяго де Компостела, Испания.

Посещението е финансирано със спечелената от него стипендия за едномесечно обучение на докторанти, постдокторанти и млади учени във високотехнологични научни институти в чужбина по проект BG051PO001-3.3.05-0001 „Наука и бизнес“ на МОН. Проектът е финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от ЕСФ на Европейския съюз.

За да спечели стипендията, ас. Тасинов успешно защитава пред МОН своя проект на тема „Изследване влиянието на екстракт от *Sambucus ebulus* L. (бъзак) върху нивата на енергийни маркери, свързани с липогенезата и инсулинова чувствителност“.

По време на своето посещение той работи под научното ръководство на проф. Карлос Диегес (научен директор на CIMUS, награден с приза Джефри Харис за 2015 от Европейската асоциация на ендокринолозите) и проф. Рубен Ногерес, известни учени с опит в изследването на функциите на мастна тъкан, адипокини, експресията на регулаторни белтъци и влиянието на растежни фактори върху клетъчния енергиен метаболизъм. Споделените добри научни практики и използвани научни методи от колегите в CIMUS са успешно пренесени и в Лабораторията по нутригеномика, функционални храни и нутрацевтици към Катедрата по биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика.

По Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика"

Медицински университет - Варна е класиран на първо място и печели с най-висок резултат един от най-стратегическите и иновативни проекти по ОП „Конкурентоспособност“ с наименование „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина“. Университетът инвестира в две от водещите си направления, а именно факултетите „Медицина“ и „Дентална медицина“ чрез изграждането на Център по костно-мозъчна трансплантация и Център по дентална имплантология.

11. ПРОЕКТ „Повишаване на конкурентоспособността на МУ-Варна чрез извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер във факултети „Медицина“ и „Дентална медицина“

Кратки факти	
Програма и реф. №	BG161PO003-1.2.04-0048
Период и продължителност	20.08.2013 – 20.02.2015 (18 месеца)
Екип от МУ-Варна	проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н. проф. д-р Радослав Радев, д.м. доц. д-р Цветан Тончев, д.м. доц. д-р Стефан Пеев, д.м. доц. д-р Методи Абаджиев, д.м. доц. д-р Тихомир Георгиев, д.м. доц. д-р Лиана Герчева, д.м. доц. д-р Валерия Калева, д.м. доц. д-р Илина Мичева, д.м. д-р Трифон Червенков, д.м. д-р Добромир Стайков
Общ бюджет	3 986 652,92 лв.

Обща цел:

Общата цел на настоящия проект е повишаване на конкурентоспособността на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна чрез укрепване и развитие на капацитета му за изпълнение на успешни програми за

научноизследователска и развойна дейност и утвърждаването му като основен учебен и научен център в регионален, национален и международен мащаб.

Специфичните цели:

Модернизация и обновление на Факултет „Медицина“ чрез закупуване на високотехнологично оборудване за създаване на нови лаборатории за клетъчна терапия и молекулярна медицина.

Модернизация и обновление на научната инфраструктура на Факултет „Дентална медицина“ чрез закупуване на съвременен високотехнологично оборудване.

Оптимизиране на технологиите и въвеждане на високотехнологични методи на работа за извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер в областта на клетъчната терапия, молекулярната диагностика, дигиталната дентална медицина, консервативното хирургично дентално лечение, денталната имплантология и лазерната дентална медицина.

Подобряване достъпа до нови знания чрез провеждане на модерни, висококачествени и конкурентни научноприложни изследвания.

Дейности по проекта:

Дейност 1: Сформиране на екип за организация и изпълнение на дейностите по проекта.

Дейност 2: Управление и наблюдение на изпълнението на проекта.

Дейност 3: Обновяване на научноизследователската инфраструктура на Факултет „Медицина“ на МУ-Варна – инвестиция в ДМА.

Поддейност 3.1: Подготовка и провеждане процедура за избор на доставчик/ци на оборудване - инвестиция в ДМА за Факултет „Медицина“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Поддейност 3.2: Закупуване, инсталиране и въвеждане в експлоатация на оборудване (ДМА) за създаване на лаборатория за клетъчна терапия и лаборатория по молекулярна медицина.

Дейност 4: Обновяване на научноизследователската инфраструктура на Факултет „Дентална медицина“ на МУ-Варна – инвестиция в ДМА.

Поддейност 4.1: Подготовка и провеждане процедура за избор на доставчик/ци на оборудване - инвестиция в ДМА за Факултет „Дентална медицина“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Поддейност 4.2. Закупуване, инсталиране и въвеждане в експлоатация на оборудване (ДМА) за Факултет „Дентална медицина“.

Дейност 5: Осигуряване на визуализация, информиране и публичност.

Ефект върху целевите групи:

Чрез модернизиране на научноизследователската инфраструктура във факултетите „Медицина“ и „Дентална медицина“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев

Стоянов" – Варна се оказва положително въздействие върху бенефициента и целевите групи – студенти, специализанти, докторанти, академичен състав. Осигурена е максимална продължителност и оптимално въздействие чрез повишаване на редица показатели в следните направления:

- Развитие на потенциала на факултетите за извършване на научноизследователска и развойна дейност с приложен характер в областта на клетъчната терапия, молекулярната диагностика, дигиталната дентална медицина, консервативното хирургично дентално лечение, денталната имплантология и лазерната дентална медицина.
- Повишаване качеството и ефективността на извършените научни изследвания.
- Повишаване на ползите от изследванията за основните потребители на научните резултати.
- Усъвършенстване и развитие на подготовката на обучаващите се студенти и специализанти.
- Установяване на мрежа за международно образователно и научно сътрудничество в областта на предоставяне на здравни услуги.
- Увеличаване на конкурентните предимства на Университета и утвърждаването му като център на научни, приложни и образователни изследвания и технологии в регионален, национален и международен мащаб.

Целева група:

Студенти, специализанти, докторанти, академичен състав.

Медико-дентален център, създаден по проекта

Флоуцитометър, закупен по проекта

Комбиниран апарат за почистване на зъбен камък, периотерапия, закупен по проекта

По Оперативна програма "Регионално развитие"

Проектът за преустройство и модернизация на библиотеката е част от цялостната стратегия за развитието на Медицинския университет във Варна, която е начертана от новото ръководство с встъпването в длъжност на ректора проф. д-р Красимир Иванов, дмн. В основата на тази стратегия е модернизация и оптимизация на всички сфери от образователно-учебния процес, с което се цели постигане на безкомпромисно качество на образованието и обучението и по-голяма гъвкавост и ефективност на административното обслужване.

12. ПРОЕКТ „Преустройство и модернизация на библиотеката и осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна”

Кратки факти	
Програма и реф. №	БВГ161Р0001/1.1-07/2009
Период и продължителност	02.06.2010 – 10.03.2013 (21 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Координатор: инж. Деян Грънчаров Счетоводител: Емилия Попова, д.и.
Общ бюджет	1 400 693,07 лв.

Цели на проекта:

Общата цел на проектното предложение е да се осигури подходяща и рентабилна образователна инфраструктура в МУ-Варна.

Специфични цели на проекта:

- Създаване на филиална структура от библиотеки и електронни читални.
- Изграждане на единна интегрирана библиотечно-информационна система в библиотеката и филиалите с централизирано каталогизиране на фондовете.
- Дигитализиране и архивиране на фонда и възможност за едновременен достъп на повече потребители до разкритите дигитални фондове.
- Ускоряване и повишаване качеството на обработка, обслужване, идентификация и инвентаризация на библиотечния фонд чрез въвеждане на съвременно оборудване.
- Въвеждане на практики по самообслужване в процеса на вземане и връщане на книги и осигуряване на възможност за непрекъснат процес на обслужване 24 часа, 7 дни в седмицата.
- Подобрен достъп до университетската библиотека за хора в неравностойно положение и интеграцията им в обществото.

Дейности по проекта:

Студенти, докторанти и специализанти използват дигитализирания фонд на библиотеката от електронни читални чрез централизирана библиотечна система, включваща централната библиотека и трите отделни ремонтирани и преустроени филиала - във Факултета по дентална медицина, в Медицинския колеж и в УМБАЛ „Св. Марина“. По този начин ценни книги и статии, в единични екземпляри, са не само съхранени, но и достъпни за ползване от няколко читатели едновременно.

До дигитализирания библиотечен фонд е осигурен достъп и на хора с увреждания, посредством изградената подходяща инфраструктура и внедрените помощни технологии. Оборудвани са специализирани работни места със софтуер за екранно четене, синтезатор на реч и настолен скенер за сканиране и четене в реално време на книжни единици, които все още не са дигитализирани.

Тенденция и крайна цел е библиотеката да бъде на разположение на студенти и преподаватели 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата. Автомат за денонощно връщане на книги дава възможност на читателите да връщат заетата литература денонощно, независимо от работното време на библиотеката. Информационен киоск във фойето на сградата на Ректората дава възможност след идентификация да се извършва автоматизирано търсене в електронния библиотечен фонд - за справки, заявки за заемане, както и за достъп до друга полезна информация като програми на учебни занятия, графици на контролни и изпити, резултати, съобщения от университетската администрация.

В електронните читални потребителят работи на своята настолна машина, но същинската обработка се извършва на обезпечаващия централизираната библиотечна система сървър. Въведено е електронно маркиране на библиотечния фонд с RFID тагове за автоматичното разпознаване на книгите при заемане и връщане. Дигитализирана е част от книжния фонд на библиотеката с високоскоростен роботизиран скенер с автоматично разлистване на страниците.

Високотехнологичен роботизиран скенер с автоматично разлистване на страниците, закупен по проекта

Високотехнологичен роботизиран скенер с автоматично разлистване на страниците, закупен по проекта

Обновяване на читалнята на библиотеката, осъществено по проекта

Реновирана визия на университетската библиотека, създадена по проекта

По Седма рамкова програма

Седма рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007-2013) е насочена към изграждане на интегрирано Европейско изследователско пространство (ЕИП) за постигане на дълготраен и устойчив икономически растеж. Програмата подкрепя провеждането на върхови научни изследвания в нововъзникващи области на познанието. Стимулира най-добрите научни колективи в Европа и отвъд да провеждат съвместни научни изследвания в съвременни направления.

13. ПРОЕКТ „ToyBox - Multifactorial evidence based approach using behavioural models in understanding and promoting fun, healthy food, play and policy for the prevention of obesity in early childhood“ (Многофакторен, основан на доказателствата подход, използващ поведенчески модели в разбирането и промотирането на забавление, здравословна храна, игри и политика за предотвратяване на наднорменото тегло в ранна детска възраст)

Кратки факти	
Програма и реф. №	245200
Период и продължителност	01.03.2010 – 01.03.2014 (48 месеца)
Екип от МУ-Варна	проф. д-р Виолета Йотова, д.м.н. - ръководител екип Изследователи: Катедра по педиатрия и медицинска генетика, Катедра по социална медицина, Библиотека, Отдел Международно сътрудничество, Финансово-счетоводен отдел
Общ бюджет	Общо – 7 641 310,40 лв. За МУ-Варна 388 035,50 лв.

Проектът ToyBox е научен проект по 7РП на ЕК, КВВЕ-2009-3, Специфична програма 1 „СЪТРУДНИЧЕСТВО“ от категорията Малък (среден) научноизследователски проект, по тема „Поведенчески модели за предотвратяване на затлъстяването“, със специално внимание върху децата. Участват общо 15 признати в световните научни среди партньори от 10 страни в Европейския съюз.

Цел:

Проектът използва мултидисциплинарен анализ за откриване на най-важните поведенчески детерминанти, свързани със затлъстяването в ранна детска възраст. Той прилага новаторски поведенчески анализ с цел обяснение защо децата предпочитат или не дадени храни и защо участват (или не) във физическа активност. ToyBox оценява поведенчески модели за обучителни стратегии с цел откриване на най-успешни

практики, водещи до промяна на детското поведение. На базата на това Консорциумът на проекта изготвя и провежда нова Интервенционална програма на европейско ниво с основна цел промяна в поведението на децата и предотвратяване на затлъстяването. Също така проектът оценява значението на горната програма, резултатите и съотношението цена - ефективност.

Проектът се координира от Университета Харокопийо в Атина (главен изследовател Янис Манйос) и по-голямата част от участниците са с богата публикационна активност и участие в предходни европейски проекти, отчетени като успешни (HELENA, ENERGY, NOPE и др.). Проверка за ефекта от Интервенцията е предвидена в 6 европейски страни, напълно различаващи се както по своето социално-икономическо и научно развитие, така и по разпространението и тенденциите в детското затлъстяване, а най-вече - в наличните политики и внимание към проблема детско затлъстяване (Белгия, Германия, Испания, Гърция, Полша и България). Задължително условие за участие в Консорциума е предварително наличие на публикувани данни с изследване на затлъстяване, включително деца от ранна възрастова група, както и доказателства за предходна научна и публикационна активност и подкрепа от страна на научната институция. Проектът е оценен високо от ЕК и получи финансиране, първоначално за 42 месеца, след което, поради големия обем работа и след молба от страна на Координатора, е получено удължение с 6 месеца.

Основни ангажименти от страна на българския партньор:

- Изграждане на база данни и съответни публикации за известните досега данни относно формирането на навици за здравословно хранене във възрастта 4 до 6 години (детски градини).
- Проучване на културните особености във формиране на навиците за хранене и физическа активност. Проучване чрез въпросници и педометри на храненето и физическата активност. Изработване и валидизиране (test-retest и validation) на въпросници за оценка на хранителния внос и за навиците за хранене и движение.
- Формиране на фокус групи (за Варна – 4 по 20 родители и 3 по 8-10 учители), които са използвани за оценка на състоянието в тази област и идеи за осъществяването на самия проект.
- Участие в изработване на наръчници за подготовка на учители и родители за пропагандиране на здравословните навици.
- Подготовка на изследователи за извършване на измерванията, педометрията и оценката на физическия и здравен статус на децата. Валидация на използваните методи.
- Интервенция. В рамките на една година – обхващане на минимум 1100 деца, рандомизирани 2:1 съответно със и без интервенция. Тя се състои в обучителни сесии минимум по 1 час седмично за всяко от поведенията по 4 седмици, промени в средата на детската градина, активно изпълнение на поведението и трансфер към родителите. Формата е забавни, адаптирани за възрастта игри и специален сет от инструменти за поведенческо формиране с участието на родителите и след осигуряване на информираното им съгласие, след етично разрешение от съответната Комисия по етика. Работа съвместно с образователната и здравната местна власт. Специално се търсят по-

непривилегировани прослойки от населението, с по-малък достъп до друг вид поведенческо формиране.

- Обучение на учителите в приложение на Интервенцията на 2 етапа. Постоянен контакт с тях и подкрепа.
- Участие в изработването и прилагането на инструменти за оценка на интервенцията (ежемесечни дневници на учителите, въпросници и др.).
- Участие в оценката на икономическия ефект от Интервенцията и нейната приложимост (благоприятно съотношение цена - ефективност) с цел използването ѝ при формиране на по-нататъшна европейска политика в тази област.
- Участие в изготвяне на резултатите и съответните публикации по темата на проекта, както и в информирането на локалните медии за неговия ход.

Дейности:

Проектът е изграден от 10 основни Работни пакета, като МУ-Варна участва в по-голямата част от тях. Теорията зад цялата структура на проекта е т.нар. PRECEDE-PROCEED фазовост (предхождам – постъпвам = подготовка - действие).

- РП1 – Координация и мениджмънт. Ръководител на пакета - Harokopio University.
- РП2 – Информация за свързаните със затлъстяването поведения (систематичен обзор) и вторичен анализ на данни от предходни проучвания в таргетираната възрастова група. Ръководител на пакета - VUMC, Amsterdam, The Netherlands. МУ-Варна – изпълнители.
- РП3 – Детерминанти на свързаните със затлъстяването поведения. Ръководител на пакета - University of Ghent, Ghent, Belgium. МУ-Варна – изпълнители.
- РП4 – Информация за най-добрите поведенчески модели и обучителни стратегии за борба с/у свързаните със затлъстяване поведения. Ръководител на пакета – University of Durham, UK. МУ-Варна – изпълнители.
- РП5 – Проучване на местното и национално законодателство, законови уредби и потенциални заинтересовани страни с отношение към училищната среда, които могат да подпомогнат Програмата. Ръководител на пакета - Netherlands Institute for Health Promotion and Disease Prevention, The Netherlands (NIGZ); UGhent, Ghent, Belgium; Karolinska Institute (KI), Stockholm, Sweden; МУ-Варна – изпълнители.
- РП6 – Развитие на училищно базирана интервенционна програма, включваща семейството, приложима на европейска основа. Картографиране на Интервенцията (Intervention Mapping). Ръководител на пакета - Netherlands Institute for Health Promotion and Disease Prevention, The Netherlands (NIGZ); UGhent, Ghent, Belgium; Karolinska Institute (KI), Stockholm, Sweden; МУ-Варна – изпълнители.
- РП7 – Приложение и оценка на рандомизирано клъстърна интервенция. Ръководител на пакета – Harokopio University, Athens, Greece. МУ – изпълнители.
- РП8 – Създаване и валидиране на Инструменти за оценка на Интервенцията по отношение на оценяваните поведения, както и такива за оценка на значението и резултатите от нея. Ръководител на пакета – University of Zaragoza (UniZar), Zaragoza, Spain. МУ-Варна – изпълнители.

- РП9 – Оценка на съотношението „ЦЕНА-ЕФЕКТИВНОСТ” на интервенционалната програма. Ръководител на пакета – Ghent University, Ghent, Belgium. МУ-Варна – изпълнители.
- РП10 – формулиране на базирани на резултатите препоръки за политики на здравна промоция и тяхното разпространение. Ръководител на пакета - Harokopio University.

МУ-Варна домакин на работна среща, осъществена по проекта

14. ПРОЕКТ „Application of new technologies and methods in nutrition research – the example of phenotypic flexibility“ Acronym NutriTech (Приложение на нови технологии и методи в науката за храненето – проучване на концепцията за фенотипната пластичност)

Кратки факти

Програма и реф. №	289511
Период и продължителност	01.2012-12.2015 (48 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Диана Иванова, д.б.н. – ръководител екип Проф. Бистра Галунска, д.м. Доц. Милка Нашар, д.б. Доц. Йоана Киселова-Кънева, д.б.

	Гл. ас. Оскан Тасинов, д.б. Гл. ас. Деяна Ванкова, д.б. Ас. Данаил Павлов, д.б. Ас. Милена Пашева, д.б. Ас. Неше Назифова-Тасинова, д.б. Стефка Стоева Тодорка Сократева Марияна Станкулова Слава Пенова
Общ бюджет	Общо 11 708 558 лв. За МУ-Варна 613 973,82 лв.

От началото на 2012 година в Катедрата по биохимия, молекулна медицина и нутригеномика стартира нов научноизследователски проект на тема “Приложение на нови технологии и методи в науката за храненето – проучване на концепцията за фенотипната пластичност” (NutriTech) към Лабораторията по нутригеномика, функционални храни и нутрацевтици. В партньорство с 22 организации от цяла Европа, САЩ, Канада, Австралия и Нова Зеландия се очаква да бъдат получени резултати, които целят надграждане на досега известните открития в областта на човешкото хранене.

Партньори:

- Холандия – TNO (Холандска организация за приложни научни изследвания), Университет във Ваагеннийнен, Европейска асоциация за нутригеномика NuGO, Лаборатория Biqualys;
- Германия – Технически университет Мюнхен, Имунологична лаборатория EDI; Великобритания – Медицински факултет на Imperial College London;
- Норвегия – Медицински факултет на Университета в Осло, Лаборатория Vitas; Ирландия – Институт по храните и здравето при University College Dublin;
- Франция – Международна агенция за изследване на рака към Световната здравна организация;
- Италия – Национален здравен институт в Рим; Испания – Университет в Кордоба, Институт за високотехнологични изследвания – Мадрид; Белгия – Международен институт по естествени науки за Европа (НПО);
- Унгария – Лаборатория Parika в Дебрицен; Австрия – Лаборатория Biocrates в Инсбрук;
- Канада – Университет на Алберта – Едмънтън; Университет в Торонто; Австралия – Институт по хранене; Нова Зеландия – Университет в Оукланд;
- САЩ – Институт за изследване на храненето при Университет TUFTS.

Резултати:

Получените резултати надграждат досега известните открития в областта на човешкото хранене. Прилагани са най-съвременни методи за подробна оценка на връзките между храненето и здравето. Благодарение на най-новите технологии в областта на геномиката, транскриптомиката, протеомиката, метаболомиката, томографията и цитометрията, е събрана база данни с научна информация, която послужи за създаването на алгоритъм за оценка на влиянието на храната върху човешкото здраве.

Екипът на Лабораторията по нутригеномика, функционални храни и нутрацевтици отговаря за клиничните биохимични анализи. Ръководител на екипа е доц. Диана Иванова, а участници в научния колектив от наша страна са още: доц. Бистра Галунска, гл. ас. Милка Нашар, гл. ас. Йоана Киселова – Кънева, гл. ас. Мария Раданова, ас. Деяна Ванкова, ас. Данаил Павлов, ас. Оскан Тасинов и биохимик Стефка Маринова.

Дейности:

Екипът участва в изпълнението на разнообразни задачи от работните пакети, както следва:

РП 2 – Разработване на протокол за изследванията с доброволци, събиране на данни и проби, наблюдение на хранителните навици и тестване на кохортата от доброволци за общо 24 седмици, включващо попълване на анкета, антропометрия, глюкозотолерантен тест, прилагане на седемдневен хранителен режим за оптимално здраве, вземане на биопсия от мускули и мастна тъкан, тест за физическа активност и оценка на хранителните навици.

РП 3 – Анализ на системни биомаркери и биохимични профили на доброволците от изследваната кохорта по Пакет 2: класически биохимични анализи на плазма и урина; събиране и анализиране на данни за връзката между фенотип и хранене; валидиране; разработване на алгоритъм за измерване на биомаркери, които отразяват начина на хранене, наличието на възпаление и фенотипната пластичност от гледна точка на възможността за промяна след провеждане на изследванията с кохортата по Работен пакет 2.

РП 5 – Сравнение на данните от Работен пакет 3 с данните, получени от изследванията на биопсичния материал.

РП 6 – Анализ на резултатите от извършените ин витро генетични изследвания и попълване на базата данни с последващо анализиране.

РП 7 – Предоставяне на данните от биохимичните анализи за базата данни по проекта.

РП 9 – Разпространение на използваните методи в портала за Нутригеномика, създаване на база данни – справочник с контакти на потенциални потребители, популяризиране на резултатите чрез средствата за масово осведомяване, участие в работни срещи и научни конференции; изготвяне на материали за web-страницата на проекта, публикуване на брошура с резултатите от проекта за обществеността; установяване на контакти с научни списания.

РП 10 – Участие в управлението на проекта заедно с TNO – координация, вътрешна комуникация и управление, разпространение на вътрешна информация, организация на срещи, административно и финансово управление, контакт с официални институции. Проектът дава възможност за трансфер на знания и обучение на млади научни работници и докторанти от Катедрата по биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика при заложи общо 47 човекомесеца труд. Проектът е с продължителност четири години и е финансиран с общо 6 млн. евро по VII Рамкова програма на Европейския съюз, като 250 хил. евро са предоставени на МУ-Варна.

Конференция NuGO week, проведена по проекта (2013)

15. ПРОЕКТ „Assessment of patient payment policies and projection of their efficiency, equity and quality effects“ ASSPRO CEE 2007 (Потребителски плащания в здравеопазването)

Кратки факти	
Програма и реф. №	VII Рамкова програма №217431
Период и продължителност	2008-2013 (60 месеца)
Екип от МУ-Варна	доц. Емануела Мутафова, д.и. проф. Тодорка Костадинова, д.и. гл. ас. Елка Атанасова, д.и.
Общ бюджет	2 820 667,20 лева МУ-Варна – 173 550 лева

ASSPRO CEE 2007 е общ изследователски проект, съфинансиран от ЕК на тема Социално-икономически и хуманитарни науки. Продължителността на проекта е 5 г. – от март 2008 до февруари 2013. Максималното финансиране от ЕК е до 2 820 667,20 лв.

Целта на проекта е да идентифицира подробен набор от ясни, базирани на доказателства критерии, подходящи за оценка на политиките на пациентските плащания, и да развие инструменти, които могат да бъдат използвани за анализ на ефективността, справедливостта и качеството на тази политики.

Проектът разчита на научноизследователски методи от широк спектър области, свързани със социално-икономическите и хуманитарни науки. В частност проектът прилага количествени техники (например съставянето на модели, анализ на тенденциите, открити и ясни методи за избор), комбинирани с качествени данни да проучи микро- и макрорезултатите от политиката на пациентски плащания.

Цели на проекта:

1. Идентифициране на подробен набор от ясни, базирани на доказателства критерии (вкл. икономически, социални, институционални, исторически, географски, етични, културни, демографски и др. специфични за сектора критерии) за оценката на политиките на пациентските плащания и да ги направи приложими за Централна и Източна Европа
2. Развиване на надежден и ефективен научноизследователски инструмент за изучаване нивото и вида на неофициалните плащания за здравеопазване и прилагане на този инструмент в Централно и Източноевропейските страни, анализиране модела на неофициалните плащания и ефекта им върху потреблението на здравни услуги.
3. Развиване на модел на потребителско търсене на здравни услуги с официално пациентско плащане, който да повлияе на неофициалните плащания за здравеопазване, на поведението на доставчиците на здравни услуги, предпочитанията на потребителите и да ги приложи за Централна и Източна Европа за изучаване на ефектите на официалните пациентски плащания.
4. Развиване на инструмент за проекция на анализа на ефективността на макрониво, равенството и качествените ефекти на политиката на пациентските плащания, използвайки модела на потребителско търсене за здравни услуги, и да приложи този инструмент за Централна и Източна Европа.

Дейности:

- РП 1 - Развиване на концептуални модели.
- РП 2 - Подготовка за събиране на данни.
- РП 4 - Първа вълна на събиране на данни въвеждане на данни.
- РП 5 - Втора вълна на събиране на данни въвеждане на данни.
- РП 6 - Анализ на данни и интерпретация.
- РП 7 - Разпространение на проектните резултати.
- РП 8 - Дейности по управление на проекта.

Партньори:

- „Universiteit Maastricht“, Холандия (координатор)
- Медицински университет - Варна, България
- Публично предприятие "MTVC", Литва
- „Scoala Nationala de Sanatate Publica, Management si Perfectionare in Domeniul Sanitar“, Румъния
- „Shkola Ohorony Zdorovia“, Украйна
- „Uniwersytet Jagiellonski Collegium Medicum“, Полша

- Фондация „Център за изучаване на обществените дейности“, Унгария

Доц. Емануела Мутафова, заключителен семинар, проведен по проект "Потребителски плащания в здравеопазването"

16. ПРОЕКТ „K-TRIO - Европейска нощ на учените“

Кратки факти	
Програма и реф. №	FP7-PEOPLE-2013-NIGHT-609736
Период и продължителност	11.07.2013 – 31.12.2013 (6 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Координатор: Слава Пенова Счетоводител: Емилия Попова, д.и. Експерти: Николина Радева Елица Дренска Дарина Велчева Студентски съвет
Общ бюджет	Финансиране за МУ-Варна - 2 000 лв.

Европейската нощ на учените е ежегодно събитие, което се провежда в един и същи ден в цяла Европа и се осъществява с финансовата подкрепа на Европейската комисия по Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие, подпрограма "Хора". В този ден университетите и научните институти отварят врати за гражданите, за да представят своите научни постижения и да покажат предизвикателните и любопитни страни от живота на учения. Основна цел е да се

промени общественото мнение и нагласа към хората на науката, да се покаже скритата, забавна страна на учените.

През 2013 г. проектът се провежда за девета поредна година в Европа и осма поредна година в 6 града у нас: София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Русе. На 27 септември Медицински университет – Варна е домакин на Европейската нощ на учените за втори път. Събитието открива заместник-ректорът по кариерното развитие, научноизследователска дейност и следдипломно обучение проф. д-р Риналдо Шишков. В първата част студенти и преподаватели се изправят един срещу друг в проверка на техните знания по анатомия, физиология, химия и физика. Не един или два научни спора се пораждат по време на викторината. Във втората част на събитието настоящите и бъдещите учени премерват сили в няколко спортно-музикални дисциплини, отправяйки посланието за важната роля на движението и спорта в ежедневието на всички вас – предпоставка за здрав ум и здраво тяло. В края на вечерта всички участници имат възможността да опитат лечебния чай от българските билки бъз и камшик, който приготвиха преподаватели от Катедрата по биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика. Според едно научно проучване, направено в катедрата, някои от българските билки притежават дори по-големи антиоксидантни свойства от познатите ни зелен чай и хънибуш. Връзката между здравето и храната е предмет на друг европейски научноизследователски проект, в който участват учени от МУ-Варна. С призив храната да ни бъде лекарство и лекарство да ни е храната, както е казал Хипократ, водещият прикани гостите и участниците да възстановят енергийния си баланс с пресни плодове и зеленчуци.

Същевременно, обединявайки всички страни членки в Европейския съюз в тази обща платформа за популяризиране на учените и тяхната работа, Медицински университет – Варна успява за втора поредна година да насочи общественото внимание към ролята на изследователите и науката в нашето ежедневие и да окуражи младите хора да поемат по пътя на научната кариера.

Проф. Риналдо Шишков, официално откриване на „Европейска нощ на учените“

Дейности по време на „Европейска нощ на учените“ – забавната страна на науката

Дейности по време на „Европейска нощ на учените“ – забавната страна на науката

Дейности по време на „Европейска нощ на учените“ – забавната страна на науката

По Програма „Здраве“ - EU Health Programme (2008-2013)

Програма „Здраве“ цели да подобри здравето в Европа, като насърчава сътрудничеството между държавите членки за подобряване на политиките в областта на здравето, които са в полза на гражданите. Програмата има за цел да подпомага и допълва инициативите на държавите членки в областта на здравето.

Това е първият проект по Joint Actions, в който МУ-Варна участва, но въпреки това на университета е гласувано голямо доверие, като му е поверено ръководството на целия работен пакет 7 по проекта, в който са включени МУ-Варна и Националният център по обществено здраве и анализи. МУ-Варна е единственият университет в България, чийто представител ръководи работен пакет по Joint Actions.

17. ПРОЕКТ „European Health Workforce Planning and Forecasting“ (Общи действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването) EUHWforce

Кратки факти	
Програма и реф. №	Joint Actions
Период и продължителност	01.04.2013 - 01.04.2016 г. (36 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н. Проф. Тодорка Костадинова, д.и. Доц. Емануела Мутафова, д.и. Проф. Стефка Коева, д.и.н. Проф. Соня Тончева, д.м. Доц. Антония Димова-Йорданова, д.м. Гл. ас. Мария Рохова-Йорданова, д.и. Слава Пенова Анета Докова Доц. Галина Петрова, д.и. Николина Радева Елица Илиева Калина Стоянова Людмила Боярова Марияна Станкулова Виолета Станева
Общ бюджет	11 452 177,11 лв. МУ-Варна – 644 737,29 лв.

Планирането на човешките ресурси в здравеопазването е от решаващо значение поради настоящия недостиг на човешки ресурси в здравеопазването, увеличаващите се нужди от грижи, увеличаващите се здравни разходи, променящите се демографски

работни условия и мобилността на човешки ресурси в здравеопазването. В момента съществува огромно разнообразие от методи за планиране на здравни специалисти в страните членки. Споделянето и обменът на практики ще подпомогнат капацитета на държавите членки в процеса на планирането на човешките ресурси.

Основна цел:

Сътрудничество и обмен между страните членки, за да се подкрепят в планирането на човешките им ресурси в областта на здравеопазването и да се увеличи капацитетът на страните членки с цел вземане на ефективни и устойчиви решения.

Специфични цели на проекта:

Повишено знание:

- по-добро разбиране на терминологията;
- обновена информация, свързана с мобилността на човешките ресурси;
- оценка на бъдещите умения и компетенции, необходими на човешките ресурси в здравеопазването.

Подобрени инструменти:

- насоки към качествени и количествени методологии за планиране;
- платформа за сътрудничество с цел намиране на възможни решения, свързани с очаквания недостиг.

По-висока ефективност:

- по-добро наблюдение чрез достъп до навременни данни;
- увеличен количествен и качествен капацитет за планиране;
- по-голямо въздействие на планирането и прогнозирането на човешките ресурси в здравеопазването върху процеса на вземане на политически решения.

Дейности:

Проектът предвижда да се предприемат действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването чрез споделяне на знание, съвместна работа и обмен между страните членки. Фокусът на дейностите обхваща 5 професии: лекари, сестри, фармацевти, зъболекари и акушерки.

Общите действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването са разделени в 7 работни пакета (РП):

РП 1 – Координация. - Белгия

РП 2 – Разпространение. - Словакия и ЕНМА

РП 3 – Оценка. - Финландия и Малта

Хоризонталните работни пакети (РП 1 Координация, РП 2 Разпространение и РП 3 Оценка) подкрепят основните работни пакети при постигане на техните цели. Те заедно формират Мениджърския офис на общите действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването.

РП 4 - Планирани данни за човешките ресурси в здравеопазването. - Унгария

- Определяне на терминологията: създаване на по-добро разбиране на терминологията.
- Проучване на мобилността: осигуряване на обновена информация върху миграцията и мобилността на човешките ресурси в здравеопазването.
- Планирани данни: работа върху по-ефективно наблюдение на човешките ресурси в здравеопазването чрез представяне на информация върху пропуски в данните и трудности при събирането и използването на данни за целите на планирането.

РП 5 - Количествена методология. – Италия

- Минимален набор от данни: съгласие с минималните изисквания за данни за количествено планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването.
- Методология: преглед и оценка на съществуващите количествени методи и инструменти за планиране на работната сила в ЕС.
- Насоки: дефиниране и изпробване на насоки върху количествено планиране на работната сила в здравеопазването.

РП 6 - Хоризонтално сканиране. - Великобритания

- Идентификация и класификация на различните методологии, използвани за количествено планиране на човешките ресурси в здравеопазването в страните членки.
- Оценка на бъдещи умения и компетенции, нужни на човешките ресурси в здравеопазването през следващите 20 години.
- Обогастване на съществуващите национални модели чрез пробни упражнения.

РП 7 – Устойчивост. - България и Белгия

- Анализ и преглед на целите и резултатите на проекта с оглед продължаване и начертаване на основните насоки на действие.
- Идентифициране на партньори, лица и организации, които да продължат дейностите, както и формата на проекта след изтичане на периода за отчитането му.

Партньори:

Проектът включва 30 асоциирани партньори:

- Федерално обществено здравеопазване, безопасност на храните и околната среда, Белгия
- Национален център по обществено здраве и анализи, България
- Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, България
- Университет в Бремен, Германия
- Министерство на здравеопазването, Испания
- Министерство на социалните дейности и здравеопазването, Финландия
- Източнофинландски университет
- Университет „Semmelweis“, Унгария
- Министерство на благосъстоянието, Исландия
- Министерство на здравеопазването, Италия
- Национална агенция за регионални здравни услуги, Италия

- Министерство на здравеопазването, възрастните хора и общественото здраве, Малта
- „Сараситейторгаан“, Холандия
- Министерство на здравеопазването, благосъстоянието и спорта, Холандия
- Министерство на здравеопазването, Полша
- Министерство на здравеопазването, Република Словакия
- Департамент по здравеопазването, Великобритания
- Министерство на здравеопазването, Франция
- Университет „Бабеş-Bolyai“, Клуж, Румъния
- Католическия университет в Льовен, Белгия
- Министерство на здравеопазването, Португалия
- Национален институт за общественото здраве, Словения
- Национално училище за общественото здраве, Гърция
- Съвет на европейските зъболекари (CED)
- Постоянен комитет на европейските доктори (CPME)
- Европейска федерация на асоциациите сестрите (EFN)
- Европейска асоциация за здравен мениджмънт (EHMA)
- Европейска болница и федерация за здравеопазване (HOPE)
- Фармацевтична група на европейския съюз (PGEU)
- Европейски съюз на медицинските специалисти (EUMS)

Освен партньорите, пряко ангажирани с дейностите по проекта, са включени и 33 сътрудници, министерства на образованието, университети и професионални организации, като нови партньори продължават да се присъединяват всеки месец.

Резултати:

Основният резултат е обединението на мрежата за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването. Това ще подкрепи и ще позволи на ЕС и страните членки, доколкото те изберат, да имат по-добре подготвени за бъдещите предизвикателства човешки ресурси в здравеопазването, в по-добре подготвена образователна и здравна система. Други резултати:

- Повишаване на капацитета за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването, събиране на данни и анализи.
- Подобряването на събирането на данни, особено за мобилността на ниво ЕС.
- По-добър поглед върху липсите на данни и трудностите при събирането на данни.
- Повече политики основани на реални факти, а в някои страни членки да се постигне промяна, чрез предоставяне на напътствия, например върху кръговата мобилност и представянето на осъществими практики.
- Влияние върху решенията в съответствие с компетенциите на ЕС и страните членки.
- Капитализация на предишни проекти (MohProf, Prometheus, RN4CAST, Matrix).
- Подкрепа за съществуващи решения и системи (например Joint Questionnaire, WHO Global Code of Practice).
- Подкрепа и взаимно обогатяване на здравните системи на страните членки и подсилване на солидарността в ЕС.

Работна среща между екипа на Работен пакет 7 „Устойчивост“ и заинтересованите страни, проведена по проекта в МУ-Варна

Работна среща на тема „Expert workshop on sustainability options“ на екипа на Работен пакет 7 „Устойчивост“, проведена в МУ-Варна по проекта

Конференция на тема „Планиране и обучение на човешките ресурси в здравеопазването без граници“, проведена по проекта, където МУ-Варна е домакин

По програма "Учене през целия живот" / „Еразъм +“

Европейската програма „Еразъм+“ и предхождащата я “Учене през целия живот“ са насочени към ефективното взаимодействие между всички сектори в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Проектите за образователна мобилност в областта на висшето образование насърчават транснационалната мобилност на студенти, докторанти, преподаватели и служители от сферата на висшето образование.

18. ПРОЕКТ „IMED-KOMM-EU Interkulturelle medizinische Kommunikation in Europa“ (Интеркултурна медицинска комуникация в Европа)

Кратки факти	
Програма и реф. №	Leonardo DE/12/LLP-LdV/TOI/147 501
Период и продължителност	10.2012 - 09.2014 (24 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Виолета Тачева, д.ф. Старши експерт: доц. Иван Мерджанов, д.п. Експерт информационни технологии: Цветан Иванов Изследователи: ст. преп. Евдокия Скочева, ст. преп. Веселина Няголова и ст. преп. Силвена Ставрева-Доростолска Технически секретар: Албена Добрева
Общ бюджет	763 104,30 лв. За МУ-Варна 81 985,96 лв.

Цел на проекта:

Целите на този проект са на първо място създаване и най-вече систематизиране, модернизация, тестване, корекция, валоризация и устойчиво разпространение на модерни, иновативни материали за езиково обучение, техники за тестване и сертифициране (ECL) за професионално езиково общуване на чуждестранни лекари и медицински специалисти в страните на консорциума, както и в други държави членки на Европейски съюз.

Дейности:

На базата на собствени проучвания, анализ на нуждите и богатия преподавателски опит материалите, разработени в рамките на трансферните проекти и в други начинания на участниците в проекта, се систематизират въз основа на единна концепция, актуализират се и се прилагат иновативно в нова, съобразена с конкретните нужди учебна среда. Така тези материали могат да намерят приложение в еднаква степен както в обучението на възрастни, така и в професионалното образование. Под

горепосочената учебна среда се имат предвид пет цялостни Blended-Learning-курса, т.е. ориентирани към целевата група, отчитащи спецификата в отделните страни, общо и лесно достъпни, хибридни, модулно конструирани, дейности ориентирани, кооперативни учебни курсове с task based learning, които използват предимствата на Web2-приложенията индивидуално учене на чужд език. Най-важните продукти са шест модерни, свързани помежду си уеб страници, както и наръчници на преподавателя на немски, български, унгарски, словашки и чешки език, чието ядро са практически релевантни модули с комплексни онлайн и офлайн упражнения в областта на медицинската комуникация.

Партньори:

- Германия: IIK Institut für Interkulturelle Kommunikation e.V.
- България: Медицински университет - Варна
- Словакия: E - KU Inštitút jazykovej a interkultúrnej komunikácie, s.r.o E-KU Institut für sprachliche und interkulturelle Kommunikation GmbH
- Чехия: Jihočeská univerzita v Českých Budejovicích - Südböhmische Universität in Budweis Sprachenzentrum
- Унгария: Pécsi Tudományegyetem - Universität Pécs Fremdsprachenzentrum

Резултати - трансферираните продукти са, както следва:

- Online-MOODLE-Kurs "Deutsch für Mediziner", Varna (2011). Курс по специализиран език за студенти по медицина
- LEONARDO-Projekt BG/99/1/086052/PI/III.I.a/FPC. Немски език за чуждестранни специалисти по грижи на CD-ROM
- LINGUA-Projekt 72093-CP-2-2001-1-HU-LINGUA-LD und ff. Equal Rights for LWULT Languages of the EU (<http://www.eclexam.eu>). Комплексни, стандартизирани езикови тестове (ECL), които от началото на проекта се доразвиват, пренасят се върху нови сфери и се въвеждат в други страни.
- Сборник "Theorie und Praxis des DaF- und DaZ-Unterrichts heute", Verlag P. Lang 2011, ISBN 978-3-631-61721-2
- LEONARDO-Projekt No. LLP-LdV-TOI-2007-TR-071 elancom (<http://www.elancom.eu/english/site.html>). Резултати
- Свързани с проекта проучвания по основните акценти на проекта (преди всичко към продуктите/материалите) в партниращите си страни и тяхното публикуване.
- Разработване на единна дидактико-методическа концепция на 5-те курса; уточняване на темите за програмираните и традиционни упражнения.
- Изготвяне на наръчник на преподавателя / твтора с учебни сценарии за работа с петте курса.
- Разработване на 5 свързани помежду си, туториални Blended-Learning уеб страници с упътвания, програмирани и традиционни упражнения, видеоматериали, аудиозаписи, ръководства, речници, ECL-тестове, Podcasts/Videocasts, Wikis, линкове, Quiz, Online-анкети, формуляри, статистики, блогове, фотогалерии по медицинска комуникация.
- Изработване на диференцирана вътрешна проектна страница (Intranet) за вътрешна комуникация.

- Нови материали за ECL-тестове на петте езика в проекта: програми, пробни тестове, стандартни тестове.
- Гарантиране на валоризация / устойчивото прилагане в рамките на валоризационната работа и съответни работни срещи и конференции.

Доц. Иван Мерджанов, заключителна среща, проведена по проекта, на която се представи първият у нас електронен курс по български език за медицински цели

Проф. Виолета Тачева, заключителна среща, проведена по проекта, на която се представи първият у нас електронен курс по български език за медицински цели

19. Erasmus programme, Erasmus programme, ACTION ERASMUS NETWORKS - European Later Life Active Network „Европейска мрежа на активния късен етап от живота“

Кратки факти	
Програма и реф. №	539547-LLP-1-2013-1-FI-ERASMUS-ENW
Период и продължителност	01.10.2013 – 30.09.2016 (36 месеца)
Екип от МУ-Варна	доц. Искра Мирчева, д.м. Емилия Попова, д.и.
Общ бюджет	1 559 243,40 лв. за МУ-Варна 4 557,08 лв.

МУ-Варна участва в проекта като партньор на Университета по приложни науки „Carinthia“.

Цел на проекта:

Главната цел на предложения проект е да развие Европейска рамка за основни компетенции при работа с възрастни хора. Развитието на рамката предполага кооперация, създаване на мрежа от международно споделяне на опит и добри практики, свързани със стареенето и образованието. Следователно повечето от дейностите по проекта са свързани с тази мрежа. Споделянето на добри практики и иновации е изнесено на ранните работни срещи и семинари. В допълнение – анализите и проучванията са базирани на партньорската мрежа.

Мрежата в предложения проект е много ценна, включвайки университети и университети за приложни науки, също така практично ориентирани европейски асоциации, асоциирани партньори, свързани с възрастните хора. Полезно за развитието на тази тема е, че партньорството е мултидисциплинарно, включващо експертиза на различни от социални и здравни грижи нива (например – бизнес, социология, психология, управление).

Европа е застрашена от застаряване на населението. Стратегическият план ЕИРАНА (2011) набелязва идеята за активно стареене, призовава за нова, позитивна визия за стареенето. Предизвикателството е как да се трансферира тази визия в обучение на професионалисти и в практика за работа с възрастни хора. Висшите учебни институции играят решаваща роля в посрещането на това предизвикателство. Този проект насърчава европейското сътрудничество и обмяната на иновации и добри практики, насочени към застаряващото население и към образователната подготовка на тези, които работят с възрастни хора. Проектът изгражда разнообразния образователен подход чрез развиването на Европейската рамка за компетенции при работа с възрастни хора, споделяне на иновациите в преподаването и идентифициране на факторите, влияещи на студентите да изберат работа с възрастни хора, което ще повиши качеството на висшето образование на специалисти по работа със стари хора.

Проектът е директно насочен към преподавателски и управленски кадри между партньорите и други европейски образователни институции. Непряката целева група са студенти, професионални общности и самите възрастни хора.

Консорциумът анализира компетенциите, необходими на персонала, работещ със стари хора от гледна точка на литература, научноизследователска дейност, професионалисти, студенти и самите възрастни хора. Резултатите се използват в разработването на учебни програми във висшето образование, в насърчаване на позитивна визия за работа с възрастни хора чрез националните и европейски мрежи. Резултатите ще се оповестяват в конференции, публикации и социалните медии.

Европейската рамка за компетенции, заедно с добрите практики в преподаването подобрява качеството на здравното и социално обучение на специалисти, позитивното влияние върху мотивацията им за работа със стари хора. Така въздействието на ELLAN се състои в по-добро образование, подобрена мобилност на кадрите и подобрени грижи за възрастните хора в Европа.

Партньори по проекта:

- Университет по приложни науки „Carinthia“, Австрия
- Кипърски технологичен университет, Кипър
- Университет „Dokuz Eylul“, Турция
- „European Social Action Network AISBL“
- „Hanzehogeschool Groningen“ – Университет за приложни науки, Холандия
- „Instituto Politécnico de Setúbal“ – Политехнически институт, Португалия
- Университет за приложни науки „Karelia“, Финландия
- „Katholieke Hogeschool Leuven“, Белгия
- Университет за приложни науки „Kauno Kolegija / Kaunas“, Литва
- Университет „Liverpool John Moores“, Великобритания
- Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна
- Университет „Mid Sweden“, Швеция
- Атински университет „National and Kapodistrian University of Athens“, Гърция
- „Pučko otvoreno učilište“, Загреб, Хърватска
- Университет „RĪGA STRADIŅŠ“ клон Лиепая, Латвия
- Университет „Sapienza“, Рим, Италия
- Университет „Scuola Universitaria Professionale della Svizzera Italiana“, Италия
- Университет „Semmelweis“, Факултет по здравни науки, Унгария
- Колеж по здравни грижи „Tartu“
- Университетът в Гранада, Испания
- Университетът в Малта
- Университетът в Корк, Ирландия
- Университетът в северна Дания
- Университет по приложни науки в Хамбург, Германия
- Университет „Марибор“, Словения
- Университет „Stefan cel Mare“ в Сучава, Румъния

- Университет „Николай Коперник“, Полша

Работна среща, проведена по проект „Европейска мрежа на активния късен етап от живота“

20. Erasmus Intensive Programme - Empowered service user through support and involvement in chronic illness management „Овластени на потребителите на услуги, чрез подкрепа и включване в управлението на хронични заболявания“

Кратки факти	
Програма и реф. №	2013-1-FI1-ERA10-12961
Период и продължителност	1.9.2013 – 31.8.2014 (12 месеца)
Екип от МУ-Варна	доц. д-р Клара Докова, д.м. Емилия Попова, д.и.
Общ бюджет	78 156,98 лв. за МУ-Варна 6 038,43 лв.

МУ-Варна участва в проекта като партньор на Университета по приложни науки „Savonia“.

Цел на проекта:

Целта на проекта е да организира образователен курс по най-необходимите предмети от областта на управление на хроничните заболявания в социалните и здравни грижи.

Проектът адаптира разнообразни инструменти за съпричастност в овластяването на група финландски експерти за задействане на персоналното и професионално обучение на участващите студенти и преподаватели.

Дейности:

Реалният проект включва лектори и студенти от България, Ирландия, Финландия и Уелс. Координатор по проекта е Университетът по приложни науки в Савония, орган на здравеопазването във Финландия. Включените студенти са бакалаври и магистри, изучаващи здравни грижи, социални дейности и дизайн.

В проекта ESSI за заложи три пътеки на обучение:

1. Пътека на личното обучение – целта ѝ е да се демонстрират умения за лично и професионално обучение, а очакваните продукти са: лична история в снимки от живота; развиване на лична история в снимки от живота, включително хайку стихотворение; обща снимка на екипа, представляваща екипното обучение.
2. Пътека на обучението в екип с потребителите на услугата - целта ѝ е да демонстрират уменията за овластяване на потребителите на дългосрочните услуги, а очакваните продукти са: фото презентация на работния процес с потребителите на услугите.
3. Пътека на културното обучение - целта ѝ е да демонстрират умения за културна чувствителност, а очакваните продукти са: презентация за родната страна и култура; послание.

Партньори:

Проектът включва 4 партньори от 4 европейски държави:

- Университет по приложни науки „Savonia“, Финландия
- Медицински университет “Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна, България
- Националният ирландски университет в Корк, Ирландия
- Университетът на Южен Уелс, Уелс

Визита на студенти и преподаватели от МУ-Варна в Университета по приложни науки „Savonia”, Финландия

Визита на преподаватели от МУ-Варна в Университета по приложни науки „Savonia”, Финландия

По програма „Еразъм“ / „Еразъм +“ - КА1 - мобилности

Кратки факти	
Програма и реф. №	2012-ERA-MOB-21
Период и продължителност	01.06.2012-30.09.2013 г. (16 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Тодорка Костадинова, д.и. Светлана Панайотова
Общ бюджет	137 512,45 лв.

Кратки факти	
Програма и реф. №	2013-ERA-MOB-21
Период и продължителност	01.06.2013-30.09.2014 г. (16 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Тодорка Костадинова, д.и. Светлана Панайотова
Общ бюджет	248 732,68 лв.

Кратки факти	
Програма и реф. №	2014-1-BG01-KA103-000177
Период и продължителност	01.06.2014-30.09.2015 г. (16 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Тодорка Костадинова, д.и. Светлана Панайотова
Общ бюджет	275 014,82 лв.

Кратки факти	
Програма и реф. №	2015-1-BG01-KA103-013746
Период и продължителност	01.06.2015-30.09.2016 г. (16 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Тодорка Костадинова, д.и. Светлана Панайотова
Общ бюджет	321 200,09 лв.

Цел на проектите:

Програма „Учене през целия живот“ (до 2013 г.) и новата програма „Еразъм+“ дават възможност на студенти и докторанти от МУ-Варна да проведат част от обучението или практиката си в друг европейски университет – партньор по програма „Еразъм+“.

Дейности:

- Провеждане на образователна мобилност с цел обучение в сферата на висшето образование, насочена към студенти и докторанти и даваща възможност за

реализиране на период на обучение по специалността в друго висше училище в чужбина.

- Провеждане на образователна мобилност с цел практика в сферата на висшето образование, насочена към студенти и докторанти, както и наскоро дипломирали се и даваща възможност за стаж в друго висше училище в чужбина.

Дава се възможност на докторантите да проведат част от индивидуалния план на докторантурата си в Медицински университет – Варна, като мобилност по Програма „Еразъм+“. Обученията или практиките са с продължителност от два до девет месеца. Общата продължителност на мобилността е максимум 12 месеца за всеки цикъл на обучение (бакалавър, магистър и доктор).

Партньори:

- Брюксел - „Université Libre de Bruxelles“
- Чешка република - „Charles University“
- Франция – „Universite Bordeaux Segalen“, „Universite de la Mediterranee“, „Universite de Strasbourg“
- Германия – „Technische Universitaet Dresden“, „Medizinische Hochschule Hannover“, „Universitaet zu Koeln“, „Otto von Guericke Universitaet“, „Universität Rostock“, „University of Tuebingen“
- Унгария – „University of Szeged“
- Италия – „Universita' degli studi di Bari“
- Полша – „Medical University of Warsaw“, „Wroclaw Medical University“, „Medical University of Gdansk“, „Medical University of Silesia“, „Nicolaus Copernicus University“, „Jan Grodek State Vocational Academy in Sanok“
- Турция – „Trakya Üniversitesi“, „Süleyman Demirel Üniversitesi“, „Ege University“, „Kastamonu Üniversitesi“, „University of Istanbul“, „T.C. Istanbul Sisli Vocational School“
- Румъния – „Ovidius University of Constanta“
- Украйна – „National University of Pharmacy“, „Bogomolets National Medical University“
- Македония – „St Kliment Ohridski University“
- Холандия – „Maastricht University“
- Норвегия – „University College“
- Великобритания – „University of Glamorgan“

Резултати:

За академичната 2012/2013 г. са проведени 13 студентски мобилности с цел обучение и 8 студентски мобилности с цел практика. За 2013/2014 г. - 15 студентски мобилности с цел обучение и 18 студентски мобилности с цел практика, и за 2015/2016 г. - 17 с цел обучение и 21 с цел практика. Общият брой проведени мобилности е 92. Приетите студенти по програмата за мобилност с цел обучение и практика са съответно: за академичната 2012/2013 - 3 и 4; 2013/2014 – 7 и 4; и за 2014/2015 – 2 и 7, като общо са 27 мобилности. Преподавателските мобилности за 2012/2013 са 8 изходящи, 2 входящи, 2013/2014 – 4 изходящи и 6 входящи, и за 2014/2015 – 7 изходящи и 2 входящи.

Мобилност на студенти от МУ-Варна с цел обучение и практика в гр. Измир, Турция

Мобилност на студенти от МУ-Варна с цел обучение и практика в гр. Одрин, Турция

Мобилност на студенти от МУ-Варна с цел обучение и практика в гр. Измир, Турция

По Международен фонд "Козлодуй"

Проектите, финансирани от Фонд „Козлодуй“ следва да допринесат за намаляването на негативните последици от ранното затваряне на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“. Финансираният проект на МУ-Варна допринася за намаляване на потреблението на енергия в резултат на подобряване на енергийната ефективност.

21. ПРОЕКТ – Високоприоритетна проектна линия за енергийна ефективност за сгради държавна собственост

Кратки факти	
Програма и реф. №	„Международен Фонд Козлодуй“ № 95
Период и продължителност	04.2012-05.2014 г. (25 месеца)
Екип от МУ-Варна	инж. Деян Грънчаров инж. Събина Йоскова
Общ бюджет	633 639,79 лева

Цел на проекта:

Проектът е насочен и към оптимизиране на разходите, подобряване качеството на живот на студентите и намаляване на замърсяването на околната среда.

Дейности:

През 2012 година е спечелен проект по Фонд „Козлодуй“ за ремонт и модернизиране на студентските общежития на стойност 323 979,85 евро. С този проект са подобрени качествено условията за живот и работа на студентите. Към всяко общежитие има кафе-клуб, в който се предлагат топли и безалкохолни напитки и има възможност за организиране на студентски мероприятия. Във всяка от сградите на МУ-Варна също има кафе-клубове, които се ползват за нуждите на академичната общност. Спортната база на университета е на площ 356 м² (университет и колеж) и дава възможност за развитие на спортове по желание на студентите. Клиничните бази за обучение на студенти, докторанти и лекари специализанти са: УМБАЛ “Св. Марина”, МБАЛ “Св. Анна”, СБАГАЛ “Проф. Д. Стаматов”-Варна, СБОБАЛ-Варна, Факултетът по дентална медицина, РЗИ и МК-Варна, с разгърнати всички медицински специалности, с модерни високотехнологични диагностични звена, оборудвани с конвенционална и с уникална апаратура (гама-камера, ядрено-магнитен резонанс, PET CT, CT Dual-Source и др.).

Ремонт и модернизиране на студентското общежитие на МУ-Варна, осъществени по проекта

Ремонт и модернизиране на студентското общежитие на МУ-Варна, осъществени по проекта

Ремонт и модернизиране на студентското общежитие на МУ-Варна, осъществени по проекта

По Фонд "Научни изследвания"

Проектът „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“ на Медицински университет - Варна, с ръководител декана на Факултета по дентална медицина доц. д-р Цветан Тончев, получава максимален брой точки от всички възможни и е класиран на първо място от общо 245 проекта в направление „Здраве и качество на живота, биотехнологии и екологично чисти храни, в т.ч. изследвания в областта на аграрните науки“ към Фонд „Научни изследвания“ през 2014 г.

22. ПРОЕКТ „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“

Кратки факти	
Програма и реф. №	Б02/19
Период и продължителност	12.12.2014 - 12.12.2016 (24 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител - доц. д-р Цветан Тончев, д.м. Координатор – ас. Максим Симов Технически сътрудник - Валентина Великова Счетоводител - Емилия Попова, д.и.
Общ бюджет	225 000 лв.

Екип на Факултета по дентална медицина и Медицински колеж към МУ-Варна печели проект от конкурса „Финансиране на научни изследвания в приоритетните области – 2014 г.“ на Фонд „Научни изследвания“ към МОН. Със средствата по спечеления проект е оборудвана „Лаборатория по прототипиращи технологии“. С помощта на новата апаратура се преминава към ново по-високо ниво на технологиите за изработване на денталните конструкции при обучението на студентите – директно 3D принтиране на въсърните модели от виртуални 3D модели.

Внедряването на поредната иновативна технология е естествено продължение на амбициите на академичното ръководство на факултета за развитие и модернизирание на преподаването съобразно световните стандарти, както и за повишаване качеството на обучение на студентите по „Дентална медицина“ и интегриране на обучението по специалността „Зъботехника“ към МК.

Дейности:

- Осигуряване на 3D скенер и 3D принтер за нуждите на проекта.

- Организиране на работна среща на екипа на проекта за разпределение и уточняване на задачите, които всеки член ще изпълни за постигане на поставените цели.
- Осигуряване на необходимите консумативи и калибровъчни еталони за извършване на изследванията.
- Изграждане на връзка между 3D скенера и 3D принтера, за да може от компютърния 3D модел да се изработи реален триизмерен модел.
- Изработване на 3D модели.
- Обработка на резултатите, получени от използването на конвенционална печатна техника и моделите от 3D принтирането.
- Обобщаване на резултатите от първи етап на проекта.
- Изследване точността на размерите на денталните конструкции, произведени с помощта на 3D скенер и 3D принтер и на тези, създадени чрез конвенционалната технология.
- Изследване точността на ажустиране на денталните конструкции, произведени с помощта на 3D скенер и 3D принтер и на тези, създадени чрез конвенционалната технология.
- Изследване грапавостта на денталните конструкции, произведени с помощта на 3D скенер и 3D принтер и на тези, създадени чрез конвенционалната технология, с помощта на профиломер, оптичен микроскоп и извършване на статистически анализ.
- Изследване на адхезията на композит и керамика към метални заготовки, изработени посредством 3D скенер и 3D принтер и на тези, създадени чрез конвенционалната технология.
- Сравнителен анализ на геометричната точност, точността на ажустиране, грапавостта и адхезията на денталните конструкции, произведени по двете технологии – класическа и 3D моделиране.
- Организиране и провеждане на визити на чуждестранни изтъкнати учени в областта с цел обмяна на опит и изграждане на устойчиво сътрудничество.
- Организиране на командировки на членове на екипа в страни с опит в областта на зъбопротезирането с помощта на 3D принтер и скенер.
- Участие в национални и международни конференции за представяне на получените резултати.
- Обобщаване и анализ на получените резултати.

Резултати:

Напредъкът на съвременната медицина и широкото навлизане на компютризираните технологии в лечебните процеси изисква от здравните специалисти да бъдат информирани за възможностите, които предлага науката за подобряване на резултатите от проведените процедури. Денталната медицина и зъботехниката са две области, които са тясно свързани помежду си и внедряването на една иновативна техника би довело до значително подобряване както качеството на изработваните конструкции, така и качеството на провежданото лечение.

В България все още не е така широко застъпен проблемът с използването на 3D принтер и 3D скенер при изработването на дентални конструкции. Резултатите по настоящия проект са свързани именно с популяризирането на предимствата на тази

техника при изработването на денталните конструкции, създаване на зъботехнически и на лечебен протокол за изработване и лечение с протезни конструкции, произведени чрез прототипирани модели, както и учебни програми за студентите по дентална медицина и зъботехника за обучение по иновативните технологии, с което се повишава качеството на обучение. Това направи МУ-Варна водеща структура при обучението на здравни специалисти, като се предлага обучение, изцяло съобразено със съвременните тенденции в областта на науката и практиката.

3D принтер, закупен по проект „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“

Откриване на Лаборатория по прототипиращи технологии, оборудвана по проект „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“

Дентални конструкции, произведени с помощта на 3D принтер и 3D скенер, закупени по проект „3D принтиране и приложението му в съвременните методи на лечение в протетичната дентална медицина“

С агенция на ООН: УНИЦЕФ

23. ПРОЕКТ „Обучение на медицински сестри и акушерки за работа в Център за майчино и детско здраве“

Кратки факти	
Програма и реф. №	Агенция на ООН: УНИЦЕФ
Период и продължителност	31.03.2013 - 31.12.2015 г. (33 месеца)
Екип от МУ-Варна	Проф. Соня Тончева, д.м. Счетоводител: Веселина Йорданова
Общ бюджет	55 890 лв.

УНИЦЕФ България в сътрудничество с Министерство на здравеопазването, Агенция за социално подпомагане, МБАЛ-Шумен и Медицински център (МБАЛ-Шумен) реализира проект, с който е създаден Център за майчино и детско здраве за предоставяне на комплекс от здравни услуги в дома на семейства с деца от 0 до 3 години и бременни за подобряване на детското здраве и развитие.

Цел на проекта:

Проектът цели да се осигури подготовка на квалифицирани специалисти за работа в Центъра за майчино и детско здраве за извършване на домашни посещения на бременни и деца от 0 до 3 години за предоставяне на комплекс от здравни услуги, ориентирани към подобряване на детското здраве и развитие.

Специфични цели:

- Развиване на капацитета и ресурсите на Медицински университет в град Варна за осигуряване на подготовка на професионалисти за извършване на домашни посещения за насърчаване на ранно детско развитие и здраве, с отчитане на съществуващите добри практики в тази област.
- Разработване на програма и обучителни помагала за подготовка на професионалисти за извършване на домашни посещения за насърчаване на ранно детско развитие и здраве.
- Обучение на персонала на Центъра за майчино и детско здраве в област Шумен и област Сливен.

Дейности:

1. Сформиране на екип от експерти от МУ-Варна за осъществяване на дейностите по проекта.

2. Запознаване на екипа от експерти със съвременните модели за извършване на домашни посещения с цел подобряване на здравето и развитието на децата в ранна възраст.
3. Разработване на програма и учебни помагала за подготовка на професионалисти за извършване на домашни посещения на малки деца и семейства с цел подобряване на детското развитие и здраве.
4. Подготовка на квалифицирани професионалисти за работа в Центъра за майчино и детско здраве, разкрит в област Шумен.
5. Изготвяне на насоки за добра практика и ключови компетентности на професионалистите, ангажирани в Център за майчино и детско здраве.
6. Подготовка на квалифицирани професионалисти за работа в Центъра за майчино и детско здраве, разкрит в област Сливен.
7. Създаване на условия за устойчивост на обучението на професионалисти за предоставяне на услуги в Център за майчино и детско здраве.
8. Разработване на информационна книжка за родители с основни съвети за грижа за бебето и малкото дете.

Резултати:

- Подробна програма и помагала за подготовка на професионалисти за извършване на домашни посещения на малки деца и семейства за насърчаване на ранното детско развитие и опазване на детското здраве.
- Насоки за добра практика на професионалистите, ангажирани с извършване на домашни посещения на малки деца и семейства в Центъра за майчино и детско здраве.
- Ключови компетентности на професионалистите, ангажирани с извършване на домашни посещения на малки деца и семейства в Центъра за майчино и детско здраве.
- Разработени информационни материали за родители.

Откриване на Център за майчино и детско здраве с обучени здравни специалисти по проекта

По Хоризонт 2020

Програма „Хоризонт 2020“ ни дава възможност за осъществяване на научноизследователски проекти, за създаване на нови изобретения, за постигане на научни постижения и възможност за признаване на лауреати.

24. ПРОЕКТ „K-TRIO 2 - Европейска нощ на учените“

Кратки факти	
Програма и реф. №	MSCA-NIGHT-2014(NIGHT)-633175
Период и продължителност	01.06.2014 – 01.12.2015 (18 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Координатор: Слава Пенова Счетоводител: Емилия Попова, д.и. Експерти: Николина Радева Елица Дренска Илияна Георгиева Ангел Дипчиков Дарина Велчева Евелина Фесчиева доц. д-р Димитър Ставрев, д.м. Христина Тачева Студентски съвет
Общ бюджет	Общо: 486 307,35 лв. За МУ-Варна - 34 439,193 лв.

Проектът K-TRIO 2 за Европейска нощ на учените е финансиран от Европейската комисия по дейностите Мария Склодовска-Кюри на програма "Хоризонт 2020".

Европейската нощ на учените е ежегодно събитие, което се провежда в един и същи ден в цяла Европа и се осъществява с финансовата подкрепа на Европейската комисия. На този ден университетите и научните институти отварят врати за обществеността, за да представят своите научни постижения и да покажат предизвикателните и любопитни страни от живота на учените. За България този проект започва през 2006 г. През изминалите периоди участващите в Нощта на учените университети и научноизследователски организации насочват общественото внимание и популяризират постиженията в различни области на науката: физика и технологии (2006), археология и история (2007), биология, химия и екология (2008), астрономия (2009), наука и индустрия (2010), химия (2011), иновации (2012), знание и Европейско гражданство (2013).

През 2014 г. за поредна година събитието се състоя във Варна под егидата на Медицински университет - Варна.

През Европейската нощ на учените 2014 г. правим малко пътешествие във времето, за да запознаем участниците отблизо с един от най-гениалните учени на България: патрона на Медицински университет - Варна, гения на българската медицина - проф. д-р Параскев Стоянов.

През целия ден на 26.09.2014 г. гражданите на Варна имат възможността да гледат филма, разказващ невероятната история на великия български учен. В същото време в сградата на Медицински университет – Варна се провежда фотодокументална изложба, разкриваща малко известни и любопитни факти от живота на проф. П. Стоянов.

Кулминацията на събитието се състои в Музея по история на медицината във Варна, където се пренасяме в годините след Освобождението, за да научим защо Варна по това време е била водеща за развитието на медицинската наука и практика в България. Пътешествието назад във времето приключва с представление за учения творец в музика и проза, а за най-паметливите гости на събитието има и награди.

„Европейска нощ на учените“ – 2014 г. Музей по история на медицината, гр. Варна

„Европейска нощ на учените“ – 2014 г. Музей по история на медицината, гр. Варна

„Европейска нощ на учените“ – 2014 г. Музей по история на медицината, гр. Варна

През 2015 година десетото юбилейно издание на Европейската нощ на учените минава под знака на светлината. През деня в сградата на Медицински университет – Варна студенти и гости на събитието имат възможност да разгледат изложените снимки от фотоконкурса „Светлината - извор на здраве и живот“.

За бъдещето на новата наука оптогенетика, при която с помощта на светлината медицината би могла да се справи с болестта на Паркинсон и дори с рака, разказва заместник-деканът на Факултета по медицина проф. Златислав Стоянов. Ас. д-р Марин Железов от Катедрата по анатомия, представя по изключително забавен и интересен начин един от най-странните психо-физиологични феномени при 2-4% от хората на планетата, а и именно синестезията. Заместник-ректорът по иновации и транслационна

медицина проф. д-р Христина Групчева представя светлината през погледа на офталмолог с дългогодишен професионален опит и познания.

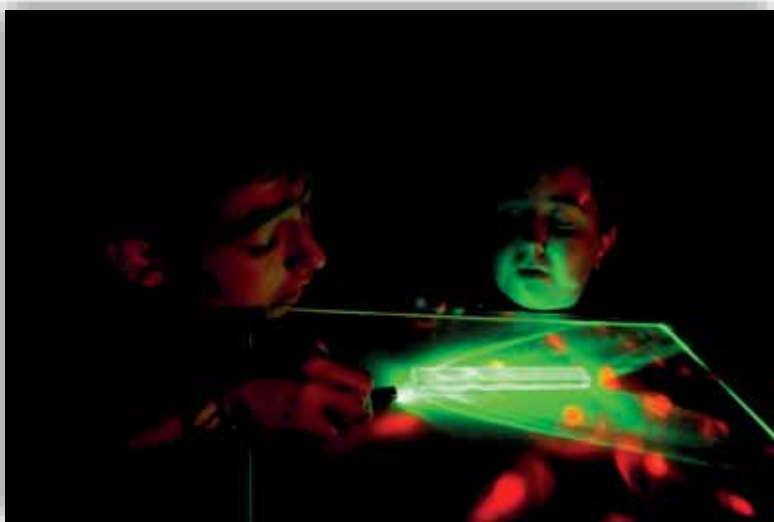
Учените от катедрите по химия и физика, които с помощта на няколко колби, епруветки, лещи, телескопи, огледала представят на посетителите „магическия“ свят на учените.

Учените медици показват на публиката, че не само науката може да им бъде хоби, но и музиката, танците и поезията. В края на вечерта всички приковават поглед в магическите форми на светлината, които сътворява танцьор от формация „Пертито“.

Обединявайки всички страни членки в Европейския съюз в тази обща платформа за популяризиране на учените и тяхната работа, ние демонстрираме значението и влиянието на самата наука в нашия ежедневен забързан живот чрез демонстрации, изложби и дискусии, свързани с последни значими иновационни и технологични разработки в различни сектори като енергия, нови материали и качество на живот.

„Европейска нощ на учените“ – 2015 г. LED - демонстрация

„Европейска нощ на учените“ – 2015 г. Демонстрации на ученици от СОУ „Димчо Дебелянов“

„Европейска нощ на учените“ – 2015 г. Тематична изложба по повод десетото юбилейно издание на събитието

„Европейска нощ на учените“ – 2015 г. Опити от Катедрата по химия

25. ПРОЕКТ „Developing and implementing a community-based intervention to create a more supportive social and physical environment for lifestyle changes to prevent diabetes in vulnerable families across Europe „Разработване и прилагане на интервенции в общността, за създаване на подкрепящо общество и физическа среда с цел промени в начина на живот и превенция на диабет в уязвими семейства в Европа.“ – акроним Feel4Diabetes

Кратки факти

Програма и реф. №	643708 H2020-HCO-2014
Период и продължителност	01.12.2014 – 01.09.2019 (57 месеца)

Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. д-р Виолета Йотова, д.м.н. Изследователи: МУ-Варна Счетоводител: Нина Любчева
Общ бюджет	5 862 414,60 лв. За МУ-Варна 393 182,95 лв.

Проектът се изпълнява от Harokopio University, като МУ-Варна е партньор.

Цел на проекта:

Целта на Feel4Diabetes е да развие, изпълни и оцени обществен инструмент за намеса, целящ да създаде по-подкрепяща социална и материална среда, насърчаваща начина на живот и промяната на поведението за превенция на диабет тип 2 в семействата от държави с нисък и среден доход и от уязвимите групи в страните с висок доход в Европа.

Дейности:

Интервенцията Feel4Diabetes се развива според резултатите от системните литературни рецензии и проучвания относно съществуващите научноизследователски програми, законодателство и политика, както и инфраструктурата, материалните и човешки ресурси, провеждани през първата фаза на проекта, който се изпълнява в Белгия, България, Финландия, Гърция, Унгария и Испания. Процесът, влиянието, изходът, ефективността и измеримостта на интервенцията Feel4Diabetes са оценени и резултатите от проучването са разпространени чрез различни комуникационни канали.

Условията за състоянието на участниците в клиничните тестове са наднормено тегло и диабет тип 2, като са обхванати 9000 лица на възраст от 6 до 75 години. Критериите за включване в тестовете на деца и родители са те да са от области с ниско социално-икономическо ниво и/или уязвимите подгрупи на населението, като децата трябва да са в първите две години от задължителното си обучение.

Партньори:

- Университет „Harokopio“, Гърция
- Национален институт по здравеопазване и благополучие, Финландия
- Университетът в Ген, Белгия
- Техническият университет в Дрезден, Германия
- Атински университет „National and Kapodistrian University of Athens“, Гърция
- Международна федерация по диабет
- Университетът в Сарагоса, Испания
- Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, България
- Университетът на Дебрецен, Унгария
- „Extensive Life Oy“, Финландия

Проведена работна среща по повод стартирането на проект „Разработване и прилагане на интервенции в общността, за създаване на подкрепящо общество и физическа среда с цел промени в начина на живот и превенция на диабет в уязвими семейства в Европа“

Проф. Виолета Йотова, проведена работна среща по повод стартирането на проект „Разработване и прилагане на интервенции в общността, за създаване на подкрепящо общество и физическа среда с цел промени в начина на живот и превенция на диабет в уязвими семейства в Европа“

По Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014

„Повишаване капацитета на Лабораторията по химия на храни и околна среда в Медицински университет – Варна и превръщането ѝ в специализирана лаборатория за изследването на морски и сладководни ресурси и аквакултури“ е първият спечелен проект на Медицински университет – Варна, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009-2014.

26. Повишаване капацитета на Лабораторията по химия на храни и околна среда в Медицински университет – Варна и превръщането ѝ в специализирана лаборатория за изследването на морски и сладководни ресурси и аквакултури

Кратки факти	
Програма и реф. №	Предстои подписване на договор
Период и продължителност	15.05.2015 – 01.06.2016 г. (13 месеца)
Екип от МУ-Варна	Ръководител: проф. Мона Станчева, д.х.н. Координатор: доц. Любомир Македонски, д.х. Експерт: гл. ас. Станислава Георгиева, д.х. Експерт Риск мениджмънт: проф. Тодорка Костадинова, д.и. Експерт Анализи: гл. ас. Албена Мерджанова, д.х. Експерт Анализи: гл. ас. Диана Добрева, д.х. Експерт Методики: ас. Катя Иванова, д.х. Експерт Анализи: ас. Златина Петева, д.х. Експерт Анализи: доц. Жана Ангарска, д.х. Експерт Анализи: Стоянчо Стоянов Експерт Анализи: Ангелика Георгиева, Експерт Проекти: Слава Пенова Експерт Финанси: Нина Любчева Експерт Човешки ресурси: Виолета Станева Експерт Юрист: Силвия Евтимова Технически сътрудник: София Колева Технически сътрудник: Росица Станчева Технически сътрудник Анализи: Евгения Вичева Технически сътрудник Анализи: Юлиана Георгиева
Общ бюджет	511 173 лв.

Проектът се реализира по покана за набиране на проектни предложения BG02.03: Подобен капацитет за оценка и предвиждане на екологичния статус в морските и вътрешните води в рамките на Програма BG02 „Интегрирано управление на морските и

вътрешни води“, съфинансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009-2014 към Министерство на околната среда и водите.

Основна цел:

Основната цел на проекта е да проучи различните сладководни организми като биоиндикатори за химичното замърсяване на Черно море, река Дунав и други сладководни басейни, както и да оцени безопасността им като хранителни ресурси.

Специфични цели:

- Оборудване на лабораторията с нова специфична апаратура.
- Разработване на високоефективни методи за анализ на различни химически замърсители във водата и биотата, както и извършване на мониторинг.
- Акредитация на анализите, проведени в лабораторията.
- Създаване на партньорства с университети, изследователски организации и НПО от страните донори за проучвания и споделяне на опит.
- Създаване на Център за трансфер на знания и иновации.
- Осигуряване на публичност и прозрачност на проекта и неговите резултати.

Видове дейности:

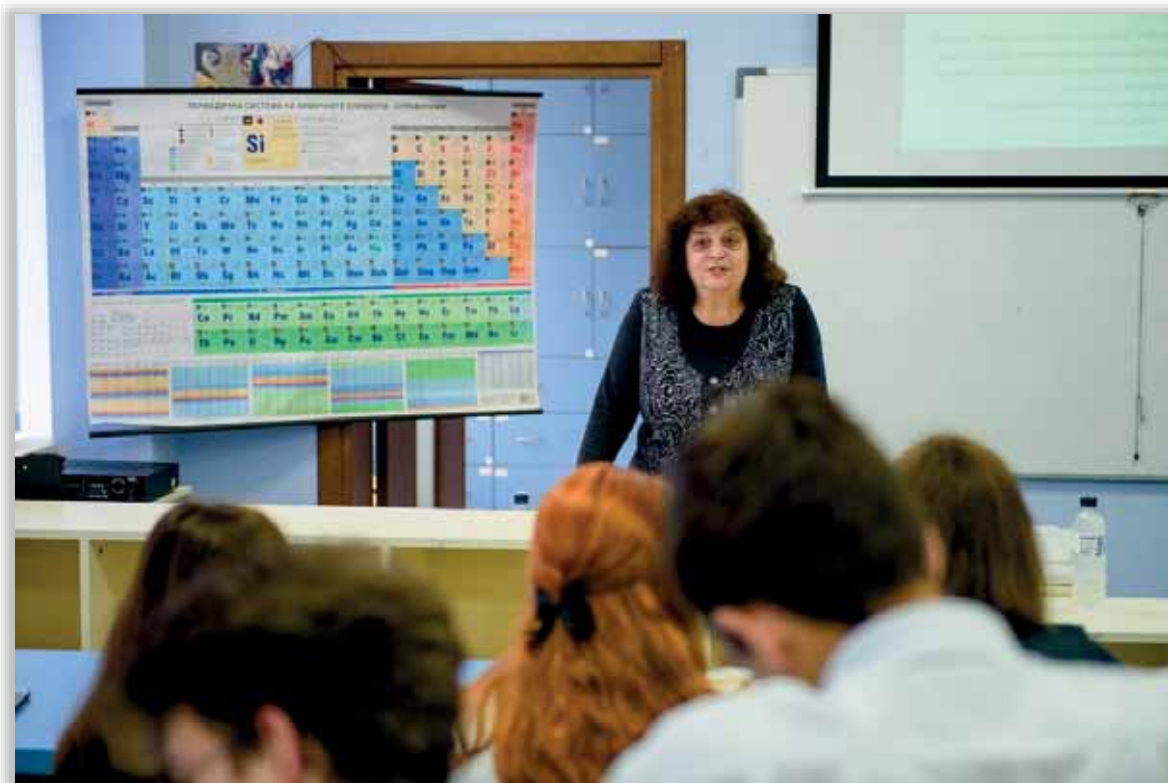
- Оборудване на лабораторията с нова специфична апаратура и лабораторни уреди.
- Разработване и прилагане на нови сложни методи за определяне на токсичните елементи и постоянните органични замърсявания (ПОЗ-ве) в биотата, аквакултурата и водата.
- Провеждане на едногодишен мониторинг на замърсяването.
- Оценка на качеството и безопасността на рибите и другите водни организми, използвани като хранителни ресурси.
- Лабораторна акредитация.
- Установяване на сътрудничество с университети, изследователски организации и НПО от страните донори (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия).
- Създаване на Център за трансфер на знания и иновации.
- Организация на работни семинари.
- Стартиране на информационна кампания.
- Организация на научна конференция.
- Мултимедийна презентация на резултатите от проекта и на лабораторията.
- Участия в различни специфични конференции и публикации на резултатите в научни списания.

Резултати:

- Повишаване на капацитета и водещата роля на „Лаборатория за хранителна химия и околна среда“ за провеждане на специфични изследвания на водните организми като биоиндикатори за химически замърсявания.
- Оценка на качеството и безопасността на водните организми и аквакултурите, използвани на хранителни ресурси.
- Взаимодействие с други лаборатории и оценка на анализа на качеството.
- Взаимодействие с партньори от страните донори и създаване на възможност за разработване на бъдещи проекти.
- Ангажиране на студентите с проблемите на околната среда и замърсяването на черноморската зона.

Вземане на проби - оценка на качеството и безопасността водните организми, използвани като хранителни ресурси

Проф. Мона Станчева, провеждане на информационна кампания в природо-математическа гимназия III ПМГ "Акад. Методий Попов", гр. Варна

Пресконференция, проведена по проект „Повишаване капацитета на Лабораторията по химия на храни и околна среда в Медицински университет – Варна и превръщането ѝ в специализирана лаборатория за изследването на морски и сладководни ресурси и аквакултури“

8. Заключение

Медицински университет – Варна за периода 2012-2016 г. реализира 26 проекта по следните програми и фондове:

1. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
2. Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“
3. Оперативна програма „Регионално развитие“
4. Седма рамкова програма
5. Програма „Здраве“
6. Програма „Учене през целия живот“/ „Еразъм+“
7. Програма „Еразъм“/ „Еразъм+“ КА1-мобилност
8. Международен фонд „Козлодуй“
9. Фонд „Научни изследвания“
10. Агенция на ООН: УНИЦЕФ
11. Хоризонт 2020
12. Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

Изпълнените проекти допринасят за изпълнението на Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на Медицински университет – Варна, като включват дейности за фундаментални, медико-биологични, медико-приложни и медико-социални изследвания, разработка на нови научни и научноприложни знания, актуални за медицината и медицинското образование, подпомагане на развитието и движението на научните кадри съобразно медицинската наука и практика, както и разработка на конкретни проблеми предимно с регионално значение по въпроси на профилактиката и лечението на значими заболявания.

За постигане на устойчиви дългосрочни резултати Ръководството на Медицински университет – Варна утвърждава приоритетни научни направления до 2020 година, включващи направления: храни и хранене, транслационна и имплантационна медицина, заболявания на централната нервна система, онкология и редки заболявания и мениджмънт на болестите.

Отдел „Международни програми и проекти“ стимулира и подкрепя усилията на университетските звена за намиране на финансиране за практическа реализация на дейности, допринасящи за постигане на стратегическите академични и научни приоритети на Медицински университет – Варна.

Очакваме Вашите бъдещи проектни идеи!

*Човек е толкова голям, колкото големи са мечтите му!
Антоан дьо Сент-Екзюпери*

9. Екип на отдел Международни програми и проекти

Адрес: Медицински университет - Варна
гр. Варна 9002, ул. "Марин Дринов" № 55, Кабинет № 212
Тел: +359 52 677 038; Email: projects@mu-varna.bg

Ръководител отдел
Слава Иванова Пенова
Тел: +359 52 677 059
E-mail: slava.penova@mu-varna.bg

Експерт, международни програми и проекти
Елица Неделчева Дренска
Тел.: +359 52 677 038
E-mail: elitsa.ilieva@mu-varna.bg

Експерт, международни програми и проекти
София Любомирова Колева
Тел.: +359 52 677 038
E-mail: Sofiya.Koleva@mu-varna.bg

Организатор, международни програми и проекти
Ангел Христов Дипчиков
Тел: +359 52 677 038
E-mail: Angel.Dipchikov@mu-varna.bg

Организатор, международни програми и проекти
Александър Методиев Дончев
Тел:+359 52 677 038
E-mail: alexander.donchev@mu-varna.bg

Експерт, международни програми и проекти
Илияна Анчева Георгиева
Тел:+359 52 677 038
E-mail: Ilyana.Georgieva@mu-varna.bg

В периода 2012г.-2016г. активни участници в разработването и отчитането на проектите на отдел „Международни програми и проекти“ бяха също:

Николина Радкова Радева – Експерт
(април 2012г. – април 2015г.)

Виолета Георгиева Вълкова
(юни 2014г. – август 2014г.)

Магдалена Антонова Парчева
(януари 2015г. – юли 2015г.)

Авторски колектив:

Проф. Тодорка Костадинова, д.и.

Слава Пенова

Елица Дренска

София Колева

Илияна Георгиева

Александър Дончев

Ангел Дипчиков

Проектна дейност

Информационен каталог

2012 – 2016

ISBN: 978-619-7137-85-90

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна
Отдел „Международни програми и проекти“

Варна, ул. „Марин Дринов“ 55

Сграда Ректорат

ет. 2, стая 212

Тел.: +359 52 677 059, +359 52 677 038

E-mail: projects@mu-varna.bg

www.mu-varna.bg

ISBN 978-619-7137-85-9